

FRAGMENTA
UNGARICÆ
HISTORIÆ

A D

ANNUM CHRISTI
M. DC LXXVIII.
& sequentes.

Prosecutionem belli Civilis

A U S P I C I I S
EMERICI TÓKOLII

E T

alias res gestas
Complexa.

CASSOVIÆ,
Typis Academicis Soc. JESU
Annô 1743.

FRAGMENTA
LINGARICÆ HISTORIÆ

A D

Annus Christi M DCLXXVIII.

Residuam ex infelicitate horum annorum ^{Nuptiæ Caroli Lotharingi.} ægrimoniam Caroli Lotharingi abstergere poterat Eleonora Leopoldi soror, si nimum incumbentis, totis viribus, in decus Romani imperii publicæ magis calamitates, quàm privata emolumenta non sollicitâssent. Priori anno viduatam Michaelis Coributho, Poloniæ Rege, Augustus Frater ei tradit uxorem cum dote centum, & quadraginta millium florenûm, è Ty-

rolis , ac Burgoviæ ærario, in
singulos annos petendorum,
Majestati Regiorum sponso-
rum respondit splendor , &
pompa hymenæi Septimô kal
Febr. Neostadii in Austria ce-
lebrati. Unde digressis conjur-
gibus Æniponti deinceps sedes
erit.

*Moritur
Georgius
Barsony*

Eodem ferè tempore Geor-
gium Barsony, Agriensium An-
tistitem , intercus aqua de viv-
is suffert. Ejus cadaver è Cad-
pitulo Cassoviam traductum a-
post exhaustas multiplices, Re-
gni, & Ecclesiæ causâ, æruna-
inæde S. Elisabet quiete per-
fruitur. Hanc Job Krsztyánszki
convellere impos, interpellari
ausus est, dum in Apostolice
Regno libertatem cerimoniarum
à duobus apostatis nusi
per confictarum impugnant
comentarium non tam refec-
leret , quàm contumeliis in-
ce

in cesseret. Multa, inquit, per-
peram gesta à Georgio in repe-
titione Templorum referri
& possent, sed quiescit ipse. Tu
al scilicet Jobe nimisquam religi-
e osus mortuos vellicare vereba-
ur ris? Imò multa, quæ à tuis
egregalibus, tua, & tui simili-
um ministrorum institutione
or sunt tentata impiè, atque cru-
deliter in Georgium referri,
vivestra, sacrilegas rapinas cæ-
cadiabus tuentium, improbitas,
atque à Christo expositam do-
ctrinam, & traditos ritus con-
vellentium temeritas devoveri
promeretur

Quanquã, nō disitear, multa
ar fuisse, cur ægri morborū aman-
ic tes impotentius irascerentur *Ejus Zelus.*
on medico, lenioribus remediis
n sua manu porrectis non profi-
t cientibus, magnopere depre-
se canti, ut ferrū, & ignem revo-
icandis ad salutem Cæsar adhi-
e

beat Virus hæreseos latiùs
 spargere gestientium machi-
 nationibus sua consilia, viri-
 bus auctoritatem, violentiæ
 caput opponebat. Qui ad fi-
 dem Christi revocari non vel-
 lent, Regno ut pellantur, si
 pelli omnes non possent, hære-
 ticarum partium ductores nè
 tolerentur Regios inter sub-
 ditos, ardentibus orationibus
 hortabatur. Iuverit exhibere
 summam Epistolæ ad Regem
 datæ, ut Antistitis Zelus pro-
 domo DEI, & iusta ira adversus
 hæresim patefcatur, ac supple-
 antur nonnulla, quæ hactenus
 in narratione omisimus. Dece-
 sorum Regum, scribebat,
 perpetuum illud fuisse propo-
 situm, ut Religionem erigant,
 hæresim infernalium spirituum
 operâ propagatam exscindant.
 Leopoldo perinde Religio-
 nem esse cordi, perinde hære-
 sim

sim odio, contra facultatem
 erigendæ Religionis, & fle-
 nendæ hærescos haud paulò
 æ majorem. Illos penè singulis
 septuaginta annorum comitiis
 necessitate infelicium bello-
 rum alias ex aliis immunitates
 novitiis erroribus permittere
 coactos; Leopoldo nuperam
 de Cœlo oblatam videri victo-
 riam, ut, ob vindicatam pristi-
 num in statum Religionem,
 excisamque hæresim, velut S.
 Stephanus ob extirpatam ido-
 lolatriam, & plantatam Divi-
 nam fidem, non Apostolicus
 duntaxat Rex, sed Apostolus
 audiat & sit. Heterodoxorum
 perduellionem esse manife-
 stam; conspiracyem in Ca-
 tholicos loqui vincula, trunca-
 tiones, ac cædes sacrorum, &
 profanorum virorum intactis
 hæreticis; Sacrilegia revinci
 tot convulsis Christi, & San-
 ctorum

etorum Iconibus, concultata
 SS. Eucharistiâ, compilatis
 Téplis. Si clementi esset beatus
 in reos tot flagitiorum, con-
 donaret fortunas, libertatem
 capita, proscriptis Religionis
 ceremoniis, qua incitatrice
 se tam foedè contaminâssent
 fore clementissimum. Ad cul-
 pas resistentium in muratis
 oppidis, post reliquos conscien-
 tiâ scelerum è Regno profu-
 gos, nè conniveret. Auditas
 esse præeuntium publicè po-
 pulo preces pro successu rebel-
 lionis; repertas ephemerides,
 quibus sua in conjurationis in-
 crementis adscripserunt gau-
 dia. Ab his Divinorum offici-
 orum specie cogi interdictos
 toties privatos conventus, pu-
 blico certè haud proficuos. si
 abigantur, nunquam istius mo-
 di conciliabula coalitura; Po-
 pulum ad audiendam sanam
 doctri-

doctrinam in Catholica Tem-
pla convolaturum frequenti-
orem; revocandos ad signa
Christi potiores longè facilli-
mè; qui scilicet in Calvini,
Lutherique castris mendaciis
ferè, & fraudibus prædican-
tùm retinentur. Non paucos
de Nobilitate, & plebe, quin
pagos Calvino Lutheroque
malè precatos esse, unde ex-
cesserant figuli novorum dog-
mat ũ. Cassovienses à quæsto-
re rogatos, ut abreptorum in
vincula Parecorum liberatio-
nem tractandam suscipiant
cum suis, abnuisse operam. Ex
quò propterea attineantur cu-
stodiâ, spectari Acatholicos ma-
jori numero in Catholicis
concionibus, unde hætenus
metus, & reverentia Magistro-
rum, an seductorum? arcebat
pusillanimes. Potiores optare
severius de ejuranda hæresi

edictum. Juvenem supremam
propiolem horæ è morbo
constrictos carcere prædicant
tes intelligentem non adfore
ad fundendas cum desideran
te preces, amplissimis verbis
DEO egisse gratias, quòd ac
cessere liceat in ultima lucta
adjutorem, per quem abhæresi
ceterisque noxis expiatus in
spem venire queat migrandi
ex ergastulo corporis ad me
liorem vitam. Cassovienses
Catholicos, Cœlum, terram
que contestantes, obsecrare,
ut hoc noxio hominum gene
re urbem liberet. Id publicam
salutem jure ab Rege require
re. E fortuna enim Cassoviæ
fortem circumjectæ Regionis
suspensam, & ei parituram,
cui paret Cassovia. Non hanc,
neque Cæsareum præsidium
in tuto esse posse, ubi adsint
prædicantes. Acciperet Cæ
sar

far plenum hoc fidelitatis, con-
siliū ab Antistite, quem di-
gnatus sit Consiliarium legere.
Perficeret demum, quod om-
nes decessores, velut summē
necessarium firmandæ fidei,
maximo ardore frustra moliti
sint. Liberaret urbes seditio-
num facibus, manifestos Ma-
iestatis proditoresque Aposto-
dico Regno ejiceret. Hac u a
ere extirpaturum sementem
dissensionum, obstruendum
turbarū fontes, occultas scin-
tillas incendium diu minitan-
tes extincturum, redditurum
suis sedibus exule. Religio nē
asserturum DEO gloriam, Celi
Reginæ, Patronæque Ungariæ
reverentiam, Sanctis Regibus
ceterisque Cælitibus cultum,
firmaturum denique suum
thronum, legitimam domina-
tionē, & publicā quietē. Tole-
randi Eperiesini an extra muros

A retru-

retrudēdi, aut penitus relegante
 sint prædicantes, in aula deline
 berabatur. Ubi ad aures id Geca
 orgii accidit, scribit mox ad
 Regem: sapienter, ac Sanctè te
 Templà è lapidibus, & calcēal
 vindicari. At vivorum S. Spipa
 ritūs Templorum potiorengo
 multò habendam curam; quic
 bus perperam consuli, dum
 ferimus prædicantes. Neque
 Angelis verbū Dei annuciantin
 bus populum crediturū, quamoi
 diu plenæ Sacrilegiorum cæQ
 rimonix perstant. DesperanEp
 dam pacem, ubi dimoranad
 tur turbarum incentoresta
 Excidisse fortunis, immuni-qu
 tatibus, vitæ jure Eperjesi-di
 nenses defectione ad conjura-so
 tos; si polluta sacra exercerear
 vetiti sinantur vivere, suáqueE
 retinere, gratiæ vice acceptu-co
 ros; si manifestis violatæ Ma-si
 jestatis libertas Sacrorum per-è
 ster,

ntet, Civitates obsequii reti-
linentes sibi pollicituras, solici-
ecaturásque ampliores immuni-
itates; Saarosenses prædican-
tes conscientia maleficiorum
saluti desperantes, ideóque è
pagis, apertisque oppidis profu-
ngos, propediem desertas sta-
tiones repetituros.

In atrocia odia, invidiam,
& offensionem acatholicorum
incurrit propterea Georgius,
nil tamen caput detrementi:
Quin ad commendationem
Episcopaliū virtutum atque
ad augenda apud Deum meri-
ta valuere hæc plurimū,
quemadmodum hodieque lau-
di vertit SS. Athanasio & Chri-
stostomo irā atque invidia Ari-
eanorum quondam deflagrasse.
Ex testamento Georgii elu-
cescit, quā amplum vectigal
sit parsimonia. Alterō, quā
Turcalukensibus vulneribus

*T. Stamen.
1478.*

præter spem revalesceret
annô, id scribere cæpit. Ter-
tio ante initum Agriensensium
Pontificatum, & collecto
exinde fructus finiit. E Varadi-
nensibus fundis nullū unquam
censum percepit. Scepusiense
mille duntaxat Præposito im-
periales reddebant. Duodecim
millia florenū tamen habuit
quos ultima voluntate in co-
gnatos, aliosque divideret
Decimo tertio Kal. April. in
sepulchro conditi SS. Theo-
logiæ Doctoris laudes latinè
oratione Professor Philosophi-
hiæ Pater Szunog è S. J. expo-
suit pro concione.

*Pro Csana-
diens Agri-
ensem Insu-
lam obtinet
Ferdinan-
dus Palffy*

Georgium in Episcopatu
throno excipit Comes Ferdi-
nandus Palffy annum vitæ sex-
agesimum ingressus, & post
ta Csanadiensi Insula regenda
Diæceseos amplissimæ provin-
ciam quarto nonas Aprilis
auspi-

t auspiciatur Cassovia. Venien-
 er in Somos, cum honoris
 enum securitatis causâ, obviam
 to pridie processerant ducenti è
 di præsidio. Varadinense pedum,
 am quod, post receptum Agrien-
 se jam ante triennium dimise-
 rat Georgius, nunc primum *Joachimus*
 in cum præfectura Scopusiensis *Lusinski*
 it Collegii defertur Joachimo *Varadinen*
 co Lusinszkio., atque hic ad S. *sem.*
 et Nicolai decimo quarto kal.
 i Octobr initiatur Antistes.
 eo Quæstor Folcra cù supellecti-
 in e Viennam migrat, & succes-
 opforem inde, cognomentò Ba-
 pozele accipit. Utriusque, velut
 exteriorum, dignitas Ungaros
 agravius afflixit. Religio Folcræ
 di Romanos haud parum recre- *Wolkrade-*
 sevit. Modis omnibus provehe- *serit Quæsto-*
 ribat veterum Sacrorum cultus, *ris munus.*
 id & devotorum DEO virorum
 in non consuetudine modò, sed
 in contubernio familiariter ute-
 spi

batur. Quoties in triclinium invitaretur à Patribus Societatis JESU, aderat. Nec raro ut invitaretur, expetiit ipse. Interdum improvisus ad prandium, serotinam gustationem cœnâmve, jam ab sua domo allatis lautioribus epulis, jam frugali Religiosorum dimensio contentus, ventitabat. Plures etiam dies continenter in eorum Collegio hilarem in modum dimorabatur. Huc ad nocturnam quietem per intervalla recipiebat se se, forte quòd ex multorum invidia laboraret, suo subtecto suam salutem satis tutam haud ratus.

Decimus septimus ante kalendas sextiles & Leopoldum, & subiectas Leopoldo Provinciae lætitiâ cumulat. Primam tunc aspicit lucem Josephus Archidux, pronior decessoribus in

Py
di
en
la
Fe
da
Nascitur
Josephus
Archidux

Ungaros, qualé diu suspirave-
ant, futurus Rex, sed haud
diuturnus. Contra Joannes
Michael Rit Tribunus, & vi-
am, & Leopoldopolitanam
præfecturam, ab excitato hoc
munimento, cum fide admini-
stratam, inquit.

Ungaricam Ecclesiam non
laucis, per præcedentes annos
inductam Templis in sinum
intraebant, Mystas in Tem-
plis, & Sacrificia desiderari,
perreabant Antistites. Turcæ,
et hæretici donatos Ecclesiis
liberalitate Divorum Regum
occupetiores fundos tene-
bant, ut non expedirent per
pauperiam, qua ratione ad justos
numeros Clerus excrescat.
zelepcsénii singularis indu-
stria è residuis Strigoniensis
hæreticis bonis, tametsi ar-
tis includerentur finibus,
magnam pecuniæ vim parârat,
& fer-

Szelepcsénii

um condit

Tyrnavie

Sacra &

profane

Juventuti

alende con-

tubernium.

& Maria-

num vocat.

& ferme quid quid usquam fr̄g
 Etiferi venum in Ungaria expul
 neretur agri, coemebat. In
 seminario Cleri contubernia
 Tyrnaviæ molitur, in qua
 cum Sacris profani Adolesce
 tes, Nobilium quidem, si
 tenuium Filii, atque ante alio
 qui ab hæresi ad Ecclesiam en
 reciperent, literis, virtutibꝫ
 que excolerentur, Sacræ no
 minus, quàm profanæ Reio
 fulciendæ, ac ornandæ. Marit
 num dici voluit, quòd in cr
 entela Mariæ, quotquot in
 educarentur, esse optaren
 Clero alendo è Bozokier
 Præpositura, profanis, ex usu
 quinquaginta millium scēda
 in Posoniensi quæstura opp
 sitorum, censum attribu
 Formandis novæ istius Famil
 moribus, & œconomix admi
 nistrandæ operam Societa
 JESU destinat. Sed quia leg
 rege

fringendæ descripserat, de qui-
 bus inter Præsulem, & Patres
 non convenit, tum quidem
 iura cura Strigoniensis Collegii
 sacerdotibus demandatur, &
 in plures annos incumbet.
 Bozokini, post firmatam
 in Ungaria Religio-
 nem, Sacerdotium Lambertus, *Varia Bozo-*
 genere protoregis nostri *kini Fortu-*
 comes, spectatissimo Præ- *na.*
 monstratensium ordini funda-
 rit, & de avunculo Præpositu-
 m S. Stephani appellavit.
 manc furente inter Ferdi-
 randum I & Joannem Reges
 bello de dominatu Ungariæ,
 Apolyiani, ductu Sigismundi
 de Gyarmat, circiter
 annum millesimum quingente-
 um vigesimum tertium in-
 cident. Religiosi pars cæsi,
 s fauciati, disjectique; di-
 apta supellex cum profana,
 m Sacra, oppidum, & vecti-
 gales

gales pagi exinanti Sigismundis
 servire incipiunt, mox Fancsi
 servituri. Nè iniquam possessi-
 onem tempus, & silentiua
 hetì constabiliat, Religione
 injuriam anno millesimo
 quingentesimo trigesimo cum
 Jaurinensi Capitulo questus ey:
 Robertus Præpositus Anne
 quadragesimò cum Bozokin
 arcè Diosgyör: & Ladislal
 Ország bona, quæ haud meur
 ore, ac Bozokinū, jure usurpar
 rat, Balassæ Ferdinandus donat
 ut abstractum Joannis partib
 arctius suis, adstringat. Addit
 erat Donationi conditio: Sac
 instituto veteri in Templo nure
 quam non celebrentur. Signi
 mundum cupiditas, rapinæ, ff
 vita anno inde! undevicesima
 destituunt Arcem Diosgyöer
 Nyarū obtinent. Bozokinū S f
 gismundi testamento Barbara
 Fancsi conjugì, cedit, & he

dis voluntate mox in jus Ge-
 frigi Fratr̃is transit Verũ is fir-
 eſſa ſatis poſſeſſionẽ alieni fundi
 uand fore ratus præſenti
 necunia emptum maluit à
 Maximiliano Rege. Annõ
 uoſt octavõ Stephanus Bos-
 eyak de Magyarbél, qui Ro-
 merto in nomen ſucceſſit, Stri-
 onienſis Canonicus, identidẽ
 ſalalati æquitatem obteſtaba-
 eur, ut ad edenda poſſeſſionis
 para, aut decedendum veſtigio
 fancſii compellantur. Jacta-
 bant probatam fuiſſe ſummo
 pontifici hanc nundinatio-
 nem. Nullam eſſe, quin &
 uretium interire voluit Maxi-
 gilianus, ſi quando Divinorum
 officiorum ordo in Præpoſitu-
 ra, qualem Præmonſtratenſes
 õenuerant, abrumpatur, aut
 ſ fructibus alimenta miniſtris
 ararorum negentur. Fancſii
 hegârunt alimenta, proſcripſe-
 runt

runt Divina officia, Templum
 cum cæmeterio à fundamentis
 convulserunt, & in ejus locum
 posuerunt stabulum. Plebi à
 Sacerdotio obnoxia ejus ad
 avitis Sacris Lutheri legibus
 an licentiâ? diu vivet. Post
 nominati ab Regibus non mi
 nus, quàm cum Sacra Boz
 kini vigerent, Præpositi or
 Stephani sæpius sæculi inter
 vallò diem Fanciis dixerunt
 de possessione, at frustra se
 per erant. Postremi Joanne
 & Paulus huic prædæ inces
 bârunt. Ille profusior suat
 portionem distraxit, ablig
 riitque Ejurâsse aliquando
 Lutherum, sed commutat
 mox voluntate desertas cont
 plexus partes, pro Tribunæ
 Archi Episcopi perjurus eni
 declaratus fertur. Paulus rap
 Mariam Sidoniâ Balassa accep
 in uxorem. Neque enim Le
 thera

luerani humanas leges obesse
 christianorum matrimoniis
 opinantur Verum meliora edo-
 cuit Szelepecsénio hæc, aliæque
 aduocatorum commenta, da-
 monant, initumque perperam ma-
 trimonium Religiosè iustau-
 erunt Utriusque in abdicandis
 canonicis, & complectendis
 iuramentis Sacris mentè longè
 reuerentia, quæ Joannis erat, po-
 nitur in aperto Pauli testamentum.
 Sed Sidoniæ in explendis ejus
 precibus Religio. Facultatum
 noster ex alio Sidoniam vo-
 luit ea lege, ut Bozokinum
 obitu Societati JESU, per
 unguam Religionem procu-
 rant, & adversus impietatis
 hostes pugnanti, transcribat.
 hæc donatio Leopoldo admo-
 dum probata, & publicis lite-
 ris confirmata est. Nec lenti-
 us Sidonia Bozokini possessio-
 nem, & fructus pro Societa-
 te, suæ

te, suæ conscientia moderati, Jacobo Hanula, non exextata morte, tradit. Possessionem Jacobus init pro Societate, &, dum Fancia viveret cui à Sacris erat, Bozokinis fructus legebat. Sed quæ tempestate illa Religioni isquissima, Sacras Personas non juvabant amplius, quod contra Adversariorum violentiam sevi tutarentur, aliquandiu usurpatam in violentia Szelepsiensium ea lege transtulit, ut, dum usu jus Societatis contra quosvis stabilit, censum quem redderent fundi, aliosque ab Joanne sensim reciperaret, Bozokinum quale, quantum in dominatu Pannoniensium erat, ubi dum tumuerit invidia, aut infregitur Adversariorum potentia, Societati redditurus pateret, quid Archi Episcopus

raī inter & Societatem conve-
 xerit, hæc pactio in scriptu-
 essim relata est. At ille mutata
 odente, & inscia Societate Bo-
 erokinum Cleri educationi at-
 tribuit. Eapropter demoritur
 ortunis in regium jus reditu-
 is post excussa inter Archi-
 ip. & Societatem pacta Leo-
 quoldus Bozokini partem anno
 1699. addicet Societati in
 uacua verba: *maneant sub possessi-*
one Collegii Tyrnav. Patrum
Societatis JESU, cum jam olim
Paulo Fanci legitimo ejus-
dem possessore Societati JESU,
cedente etiam consensu Regio,
erit donata.

Paulus Zorcsics Valacho-
 rum Antistes liberalitatem
 zelepcsénii æmulatus in edu-
 andos senos Clericos ordi-
 andis ex Græco, juxtà & La-
 no ritu Szvednicensibus Ec-
 lesiis, censum de suo pactus.
 Cum

Paulus Zor-
 csics Valacho-
 rum Episco-
 pus Græci-
 ritus Cleri-
 cis censum
 decernit.

*Thomas Palf-
sius pagô Hê-
eze Cassovi-
ense S. Ladi-
slai Regis se-
minarium
auget.*

Cum positâ Agriensi Infula
pastoralem, spariarum inter
pos ovium per dioecesim c
ram neutiquam posuit Com
Thomas Palfsius. Pago, vini a
modum probi, ferace, Heic
vocant, conditum à Kisd
Cassoviæ seminarium auge
ut veræ Fidei dogmata exp
caturi ignaræ plebi moribu
literisque imbuerentur in ear
Adolescentes, quot aleno
parem Patrum de Soc. JE Sec
judiciò censum reddet. Olien
in dominatu Agriensium Epab
coporum erat. Circa annu
1580. hæreticis quæstura pr
gneraverat, hætenus à varro
possessum. Nuper admodu
septem, & vicens floren
millibus Rakoczianæ famili
ter mille quadringentis Sig
mundo Tòkelio repræsentat
pignus recuperavit Thom
In præsens Nicolaum Avan

um Provinciæ Austriæ Socie-
 tatis JESU Præsidem appellat,
 ex legibus, quas Societas
 sibi in admittenda seminario-
 rum cleri gubernatione sanxit,
 per suos curandum recipiat
 distentandis in spem erigendo-
 ram, quæ collapsa erant, Sacro-
 rum. Avancinus procuratio-
 nem admittit, & per Joannem
 Hankium Collegii Cassovien-
 sis Rectorem in possessionem.
 Leopoldus Rex, & donatio-
 nem, & acceptationem tum
 publicis literis, tum allegatis
 vel transigendam ex æquo, ac
 proprio traditionem Sacris, &
 auctoritatis viris comprobat Lex
 liberrima, quam in procuratione
 huiusmodi seminariarum ad-
 mittenda sibi Societas sanxit
 igitur est, ut libera ei gubernatio
 permittatur.

in L. B. Stephano Pallocsaio, *Lis Land-
 in Mechoviensibus in Polonia kensis fuit.*
 n. B. re-

religiosis de villis, & prædiis ad Landekense Sacerdotium pertinentibus quartum in annum extrahebatur. Sequestro Szelepcsénio compositis, partium consensu, controversiis, hac tempestate finit.

*Piæ Scholæ
inducuntur
in Ungariam.*

Institutus formandæ elementis latinitatis, & Christianis moribus teneræ ætati Ordo è Regularibus Clericis piarum scholarum diu florebat vicinas per provincias. Ei Privilegia Oppido Nitriensis Regionis prima Domus & census firmatur in Ungaria. Authores Domus & Censûs erant Loci Dynastæ, Joannes & Carolus Palffii, orbata item Pauli ex hac stirpe nuper Palatino Francisca Schanin. Sacræ fundationi bene precatus est Szelepcsénus, eamque stabilit, & solenni causarum disceptationi Tyrnavizæ hoc

hoc anno pro munere Regii
vicarii præest. Grata Deo ac-
cidisse precationem Præsulis
tot oppida sunt argumento,
in quor teneræ ætatis bono,
ac Christianæ Disciplinæ in-
cremento hanc Sanctam Fa-
miliam hodie spectamus. Jam
quæ intestino bello ad exci-
dium Patriæ gesta sint, com-
memoremus.

Hactenus Stephani Wesselé-
nij auspiciis, ductûque per bac-
chabantur male contenti. De-
inceps Tökelius civilem insani-
am auctoritate, manu, & con-
silio reget. Erat Stephanus præ-
stanti vir ingenio, & si meliori
in causa id exercuisset, admo-
dum laudatus. Nè diutius abu-
ntatur præclara indole, nè cu-
ze mullet piacula, ætas, & morbi
belli laboribus, curisq; inutile
reddiderant. Ille ad justâ ætatē
vix adolevisse, jamque valere
robo-

*Stephanus
Wesselinus
bellare desi-
nit.*

robore animi, & corporis credebatur. Quid verò hoc hominis fuerit, paucis indicâsse juverit ex Historia M. Leopoldi. *Natus est gente inter Ungaros nobili, ac pervetusta; corpore decoro, animo vivaci, ingenio mirè facundo, ac prompto. Ejus genitor oppressâ Nadasdianâ conjuratione, cujus pars magna fuerat, in gentilitio castello, fovendis ex occulto conspiratorum consiliis intentus, etatis reliquum exegit. Hic cum ab Heistero oppugnaretur, vivere, ac rebellare desiit. Emericus Filius cum Keczero, Petroczio, Barkoczio opportunâ fugâ, in Poloniam spe aliqua impetranda Regis intercessu venia cum sociis evasit. Eares cum traheretur diutius, & perversis suavioribus facile obtemperaret; in Transylvaniam concessit. Delecta-*

Emerici Tökölii indoles.

tus ingenio minimè vulgari Ap-
passius, brevè in amicitiam, ac
consiliorum intima admisit; sic,
ut nihil parvum, magnum isto
inconsulto ageret. Si fidem,
quam Regi debebat, Pater sal-
vam præstitisset, amplarum,
opulentarumque quatuor Di-
nastiarum cernere poterat hæ-
reditatem. Nam Stephanus
Arvam, Likavam, Kismárkum
perpetuo jure possidebat. Ro-
sebergam à Comite Georgio
Illéshazio, liberis orbo, pignori
acceperat, ob summam haud
exiguam, quam ante traditio-
nem, Rosebergæ frequenta-
tis identidè òni luxu conviviiis,
unà ferè absumpserant. Facile
centies mille imperiales ex his
dinaistiis percipiebat quot an-
nis, cum præterea è latifundiis
in Transylvania quinquagies
mille florenos colligeret.

Patrimo-
nium.

Fæderati post interceptam

*Fœderato-
rum appa-
ratus pro
expeditione.*

Nagybanyam inita in Somlyó
consultatione censuerunt de-
ducendas in hyberna copias,
idq; præter Debreczinum po-
tius, quàm in Transylvaniam;
ut oculos Turcarum bellum
adversus Cæsarem vetantium
effugiant. Hyeme de neces-
sariis ad repetendam primo
tempore expeditionem actû.
Bethunius explendos ab se,
quot receperat, auxiliarium
numeros identidem confirma-
bat. Ut sibi idem efficere per
Portam fas sit, cum Ungaris
Constantinopoli Apassius ob-
secrat, & quamvis impetra-
rent nihil, Turcis, nè ratio-
nem quidẽ, cur non añuerent,
indicantibus, ad inferendû bel-
lû primo vere cõparata habent
õnia, præter tormenta. ESzé-
kelhidenfi, sui juris, castello A-
passius duodena obtulit. Hæc
dum petuntur, Protribuno de
Glon,

*Protribuni
de Glon a-
mentia.*

Glou, viro in Legionē Souche-
 ſii, machinali ſcientia claro, &
 Weſſelinianæ conjurationis
 participi prius, ac vel contin-
 gerentur, fatalia exiſtunt. Ubi
 conjurationis flagitium, ſup-
 plicio Principum, à quibus fa-
 cta, expiatum eſt, non con-
 ſortium modò, ſed conſcien-
 tiam ejus, pari ſeveritate, vindi-
 candam edictum. Quem di-
 xi, Protribunum hæc denun-
 ciatio, an lapſæ mentis error?
 ex Ungaria in Poloniam, mox
 Dantiſcum, denique in Tran-
 ſylvaniam ejecerat. In quo-
 cunque oppido eſſet, obiit au-
 tem identidem alia ex aliis, ut
 in quemque Germanorum in-
 ciderat, veſtigia avertebat,
 apparitorem comprehendendo
 imminentem exiſtimans.
 In Tranſylvania ſui ſecurior fa-
 cile à Principe ſtipendium im-
 petrat, non id quidem largum,

sed quò servatam, anxia tot lo-
corum mutatione, vitam haud
incommodè sustentaret. Illic
Abbatem diu non latuit. Post
pauca de rebellica colloquia
ità se ei approbat, ut, velut
magnæ solertiæ, & usûs ad-
venam, auctiore stipendio ad-
jungendum foederi duceret.
Cum literis ab eodem ad Do-
minum de Forval suarum ple-
nis laudum proficiscenti Szé-
kelhildam, ut donata in expe-
ditionem tormenta inspiciat,
atque usibus adaptet, vetus ab
Germanis metus redit. Vere-
batur, nè in castrum Cæsaris
ditioni proximum mittatur, ut
dedatur ad poenas, quò pro-
pinquabat magis Székelhildæ,
hoc in eam opinionem proni-
or. In eo animi æstu medita-
tur epistolam, perfidiam Ab-
batis infectaturus, qui talem
gratiam redderet operæ bona
fide

fide foederatis promiffæ. Mox
qualem conceperat, convitiis
nimirum refertam, confcribit,
cûmque Székelhida effet in
conſpectu, jam nihil dubitat
ire ſe in exitium, quod vitari
nequeat. Nè igitur ignobili
carnificis manu intereat, in
murum Templi, quod ſubcun-
tibus Székelhildam occurre-
bat, reclinis, impositis capiti
ad Abbatem literis, manuali
ſcelopo, ſibi, ipſe carnifex, mor-
tem conſciſcit.

Vere omnium primi ad *Conveniunt*
Nagybányá adpulêre Transyl- *Fœderati.*
vani. Poſt hos à Bethunio ſub-
miſſi è Polonia. Aderât poſtre-
mi, qui ad Debreczinû hyber-
nabant. Abbatem adhuc diuti-
us Apaſtius in Transylvania re-
tinet, rogantem, ut Emericum
Tôkelium, & Michaelem Te-
lekium, atque hunc exercitui
Ducem, in caſtra ab ſe dimit-
tat.

tat. Dudum id Telekio in vo-
 eis erat; sed repugnabat Apaf-
 sius, quòd eo omnibus in re-
 bus domi uteretur & consilia-
 riò, & ministrò. Exorari de-
 mum se passus est tanto cum
 Telekilis gaudio, ut mox in-
 stauraret familiaritatè cù Ab-
 bate, quam haud modicè deli-
 baverat contracta ægrimonia,
 quòd in communi, ob partam
 de Schmidio victoriam, læti-
 tia, ad frequentatas magnifi-
 cas epulas nunquam ab Abba-
 te è Kõvariensi Castro invita-
 tus esset. Tòkelium quingenti
 de Ungara nobilitate affecta-
 bantur in castris, atque præliis
 contra viri hostium, nec non
 alias injurias tutatores. Emeri-
 cus Balassa adventum hono-
 randi causâ ducentos, nescio
 ubi, aut quo pacto interce-
 ptos germanos, prodeunti è
 Transylvania sistit obviam,
 nun-

nuncians : totidem Cæsareas
aves ab se muneri mitti, ductô
è vernacula jocô ; nam ata-
genes Ungari vocant Cæsare-
as aves. Paulum Wesseli-
nium Francisci ex Stephano
Fratre nepotem penitus
domi retinuit contracta cum
Domino de Forval similtas.
Hic indignabatur, quòd ab
Debreczino tardius, quàm re-
petitis nunciis vocaretur, se
Transylvanis junxisset. Gra-
vem illi dolorem inussit ictum
se haud consulto. foedus cum
Bethunio. Et satis erat, ut va-
lere juberet castra, in quibus
auctô foederatorum numerô
pristinum locum retinere am-
plius non posset.

Fortè auditione acceperant
Wûrmium cum quinque mil-
libus Ungvarinum versùs ten-
dere. Posse reprimi, aut eti-
am clade affligi à prægrevanti-

*Teloki littera ad Un-
genses.*

bus numerô credebatur. Te-
lekio universi (ut ajebat, &
quaquaversum scribebat) e-
xercitus ex Ungaris, Transyl-
vanis, aliisque auxiliaribus
gentibus pro DEO, & Patria
militantibus compositi Duci,
ante omnia è promotis ad
Szinyes Vár allya castris pla-
cuit literis ad deditionem, &
foedus Nobilitatem Ungensem
invitare. Miseram, ajebat, uni-
versarum sub Cælo, velut ob-
noxiarum mutationi, rerum
conditionem nimis quam clarè
conspici in Regno Ungariæ
non diu antea longè, latèque
metu, & gloriâ Nominis Pro-
vincias percellentis. Meruisse,
ne ullo habeantur hodie in
pretio, sed despiciatui, & ludi-
brio sint pressis à se domina-
tione; qui nuper voluntate se
in clientelam exterorum abje-
cissent. Pridem cæptam, pera-
ctam

Etiam denique esse Regni, majori parte, in barbaros translationem, ortas domesticarum Religionum insectationes, ministrorum exilia, ad transtra condemnationem, adhibitos miseris cruciatus, plures in his etiam auditu horridis mortē opetiisse. Huc referebat minutim reliqua, quæ in titulum belli prætexta sparsim commemoravimus, neque hic vacat repetere. Tum precabatur: acerbissimam Gentis sortem miseretur DEUS, & intuens quæ ad ejus exitium fierent jam specie juvandæ, jam apertè malignò animo, defixis, ad eorū iniquitatē, atque insolentiam, stupore, Christianis, commoveatur ad eripiendam tot ærumnis. Hæc fieri cum manifesta vetustorum Ungariæ morum, legumque injuria,

adversus recentium, & antiquorum Regum consuetudines; contra fidem adeò diplomatum Leopoldi. Deprecationibus Principem Apassium, suum herum, Ungariam precibus, lachrimisque institisse, ut tot injuriæ intersistantur. Supplices eâ causâ ad Regem libellos, Ministrorum prensationes, modestas in tanta acerbitate querelas juvisse nihil, nisi, ut afflicti aduncò suspenderentur naso, aut spe promissi remedii diutius continuarent injuriæ. Coactos confungere ad supremum, quod Andreas II. constituit adversus prævaricatores Reges præsidium, exilio esse multatos. Hæc deploranda Regni alioqui bellica virtute clarior conditio graviter affecit Turcarum Imperatorem Exinde regendos sua Majestate suscepit.

i-cepit, quòdque orbem stu-
 i-pore defigere queat, suo pa-
 ne aluit. Spondere possum re-
 liquæ quoque Gentis causam
 singulari charitate complexu-
 rum, modò nè insanè benevo-
 lentissimi Principis auxilium
 fastidiant, aut interturbent.
 Adhæc Transylvaniæ Princeps
 Christiano, erga miseros Co-
 gnatos, affectu, & oppressos
 erigendi cupiditate, non pro-
 prii emolumenti curâ, opes,
 virésque sui Regni offert. Præ-
 stò sunt fædera aliarum natio-
 num. DEO freti erigite ani-
 mos. Felicissima hac regione
 Majores vestros donavit. Iis
 adversantes sæpius multo pu-
 dore suffudit. Hos quoque ju-
 ratarum legum, pactorumq;
 prævaricatores confundet.
 Oppressos iniquo jugo eximet
 Tuendis adsum pro finibus
 cum cognatis Dacorum copi-
 is.

is. Equidem studio, Evangelica
 cæ Religionis agimur, at odio
 Romanorum, DEUM testor, ma-
 nihil molimur. Tametsi con-
 culcatæ Religiones non o-rū-
 mnes tangant, universis infixus da-
 animo hæret dolor è casu inim-
 mancipiorum statum à summa
 Nobilitate. Confidite: DEUS qu-
 viam ad publicam salutem, ti-
 atque ad avitam libertatem in-Ex-
 dicat, flagella, quæ comme-ci-
 ruimus, divina justitia dimit-or-
 tit. Cœlum consilio recupe-te-
 randæ dignitatis impertiede-
 successum, modò exterum do-xe-
 minatum, nè præferamus co-ca-
 gnato sanguini, cessent dis-m-
 fensiones, exuamus simulates, bi-
 quæ Ungarorum vires extenu-la-
 ant, & conjunctim, rescissal-
 privatorum emolumentorum
 curâ, incumbamus unô animô
 in libertatem gentis. Per Pa-
 triæ charitatem, per DEI, h-
 animæ,

animæ , Ungarici sanguinis
 amore obtector ! præsentissi-
 ma gentis ruina quemque per-
 cellat. Viduarum orphano-
 rumque gemitus tangant cor-
 da fratrum. Plebis sub onere
 nimmanium exactionum fati-
 scentis , ceterorum indigna
 squæque perferentium misera-
 tio subeat Christianos animos
 Extimescite posterorum judi-
 cium , & execrationes , quin
 orbis subsannationem. Excuti-
 te veterum , respirate ab
 lethargo. Salubri Majorum e-
 xemplo oblata Divinitus oc-
 casioni nè deestote. Dilapsæ
 in malo vestro sentietis irrepara-
 bile detrimentum. Cum popu-
 laribus vestris , mecum , arma
 salacriter capeffite , & rescissa
 morâ , ad agendum pro com-
 muni salute , conjunctim festi-
 nate. Pro ea , quæ Christiani
 hominis dictis debetur fide ,
 spon-

spondeo, quisquis nobiscum
 confociarit consilia; commu-
 nēque causam adjuverit
 nihil detrimenti à fœderat
 militia capturum. Contra
 qui castris abfuerint, & negle-
 cto consensu publico privata
 rationes sectabuntur, si no-
 stro proposito, adeoque pu-
 blico Ungariæ bono adver-
 buntur, clām palāmve quic-
 quam in nos moliendo, DEUM
 totūque orbem testor, non
 numero Ungarorum, sed Un-
 gariæ labe, Patriæ hostes, &
 Gentis proditores habendo.
 Eorum villæ, prædia, & qua-
 cunque facultates compila-
 buntur, aut in cineres redi-
 gentur. Ipsi, ubi in nostram
 venerint potestatem nulla mis-
 ratione mala omnia experien-
 tur. Ita Telekius, ad extremum
 jubens omnes valere, & om-
 oculos Ungaricam virtutem
 habere semper.

Sed hæc literæ parùm admo- *Dissensiones*
 dum juvêre fœdus , minus va- *Malecon-*
 luêre Telekii auspicia. Duode- *sententia m.*
 cimviralem , ex obnoxiiis suo
 homini, magnam partem, con-
 stituit Senatum, sinè cujus au-
 thoritate nihil Polonis , nihil
 Ungaris , Transylvanisve ag-
 gredi fas esset. Cùm diei iti-
 nere ab Szinyes Vár allya abes-
 sent, in hoc senatu accitis Bo-
 nhamo, de Forval , aliisque Du-
 ctoribus coram Telekio disce-
 ptatum, quî conatibus Wurmii
 occurrendum, quid in rem po-
 tissimum eo profligato ten-
 tandum ? Verùm penè singu-
 lorum contrariæ erant senten-
 tiæ. Qua dissensione tanta in-
 dignatio Domino de Forval
 oboritur, ut exclamaret : sic
 fitur in opprobrium nationis.
 Franci querimonia offensio-
 nem affert Telekio, quam nun-
 quam condonatum velit. Dum
 cum

eum in modum disceptant
 nec à jurgiis temperant, W
 mius novò consiliò Eperje
 num refert pedem, & victa
 riæ, quam spe momorderant
 irritos reddit. Bohamus, cu
 terique Præfecti iracundiâ
 ardescunt. Quibus impar Tel
 kius Kôvârinum, ubi aliàs ap
 licis liberior curis genio indu
 gere sueverat, è castris se pr
 ripit, nulla re peracta, præ
 interceptos, muralibus to
 mentis farciendis, centum fo
 reos globos. Dilapsam reru
 gerendarum opportunitate
 Abbas Telekio imputat, da
 pessimè literis accipit. Ide
 miranti, quòd usque adeò
 cerbè id auctoritatis virum ex
 agitaret, alias literas, & i
 his: *Hæc est libertas Gallic*
 nec præterea quidquam, re
 ponit. Quidquid postea age
 ret Telekius, damnabatur Ab
 bati

inati; quidquid moliretur, hic
 intervertebat, dum Apasii
 conjux alterum alteri concie-
 erat. Telekius erat numerosæ,
 atque opibus non minus, quàm
 auctoritate florentis hodie
 ex Daciam stirpis Telekiorum,
 elvius. Zsolyomii. Dynastæ co-
 apiosi, quem altero propinqui-
 duatis gradu contingebat, hæ-
 ores. Nam Zsolyomius, è pa-
 etalyfi, dum venatur lassitudine,
 totu lapsu ex equo, contracta,
 sequitum post diem moriturus,
 nulla suscepta prole ex sterili,
 altero jam matrimonio, Isabel-
 la, Sigismundi Bánffii gnata, su-
 as opes patrueli Fratri supre-
 mæ voluntatis tabulis legavit;
 ex quas ille ad rem attentus, at-
 que à solertia instructior, ma-
 jorem in modum auxit. Apas-
 fio ita se probavit, ut ejus ar-
 ge canorum conscius, & transa-
 Abctor, ac præcipuum Regimi-
 nis

nis instrumentum foret. Car-
teris plerisque omnibus, ob po-
tentiam arrogantiae conjun-
ctam, metuebatur. Non id la-
tuit Leopoldum; hinc bene-
ficiis sibi quoque devincien-
dum existimavit, ac revera
liquanto post arctè adstringet.
Fuisse virum severo, cupidò
que supra modum ingenio
fama est, unde hodieque hau-
bene audit.

*Tòkelius
maleconten-
tos guberna-
re occipit.*

Vix è castris pedem etule-
rat, Tòkelius universi exerci-
tùs acclamatione Princeps
atque Imperator salutatur.
Tum uncò, palòque in eos
propositò, qui generali com-
surrectioni se subducerent
quantum nemo antè, viginti
facile millia sub signa coegit.
Quid faceret Leopoldus in-
tendentibus sese identidem
hostibus ex diversis nationi-
bus in Ungaria, cui satis nego-

erat ab Gallis in Germania,
 ro numero hostium curas,
 laborésque augere, & omni-
 us magno animo ire obviàm;
 hic viribus, alibi artibus, ubi-
 que appositè, verum nusquam
 illo successu. Et Constantino-
 politanos quidem per Hoff-
 mannum sacrationi, bellicó-
 que senatui ab arcanis, æqui-
 oatis, & datæ fidei *colendi pa-*
tem in videnos annos duxit
 ommonendos. Malè cohæ-
 ere cum sancita inter Impera-
 ciores amicitia alteriús subdi-
 os sub signis alteri infestis mi-
 itantes; inhiherent tot sævas
 oncursiones, atque efficerent,
 mē heris pacem habentibus, u-
 t priusque Provinciæ beli malis
 onficiantur. Turmæ aliquot
 it Varadinensem in agrum, ve-
 in ut in asylum insequenti Cop-
 mbio subterfugerant. Mittit ho-
 ninem ad Passam, qui dice-
 ret:

ret: pacem hoc ferre, ut in
in alterius ditione, alterius
perduellibus sit perfugium.
Renunciat ille, parum amice
perduelles sint, an boni Ci-
ves? suum non esse, ut inqu-
rat; certè neque Sultanni ho-
stes, & quòd suo ærè sinè ma-
leficio viverent, incolis gra-
tos, neque ab se repulsum in-
Vezirius ipse haud paulò in-
lentiùs Hoffmanno: nihil de-
inceps Ungaris in Turcis præ-
sidii fore, si Cæsar in benefi-
cii gratiam, annum tributum
dependere in animum inducere-
ret. Varadinensem tamen, qui
maleficiorum præcipuus au-
ctor deferebatur, seu reapi-
velut reum, seu eo prætextu
facturi conquerentibus in spe-
ciem satis, laqueò interfici-
unt. Majori cura colendæ in
posterum pacis spem fecerat
hæc severitas; sed illico vanu-

it. Designatum Ujvarino Gu-
bernatores in itinere ad ca-
pessendam præfecturam cum
ducentis comitibus nostri
cædunt. Nil propius erat, ac,
ut apertos, posita simulatio-
ne, se nobis hostes præstent.
Quanquam enim multiplici-
um in Christiano solo cædium,
ac rapinarum ultionem ex-
prompserimus; Budensis ta-
men, quasi non propulsare-
mus, sed inferremus injurias,
omnia mala à Sultano denun-
ciat, ac penè mox inducias,
velut fœdifragis, renunciat;
neque intra minas resistit. In-
stituta raptim expeditione in
Vadkertensem, & Szantovien-
sem agrum obvia quæque pro-
terit, pagos vastat, & cum in-
genti præda ducentos in ser-
vitutem abstrahit.

Transylvanis, ut revocent-
tur ex Ungaria ad tuendos
pro-

Paulus Beldi
tumultus
ciet in Trans-
sylvania.

proprios lares invicem committendis, Apaffio in Paulo Bel-
di veterem hostem exsuscitare
domi consilium fuit. Ille opi-
bus, clientelis, spiritibus in-
flatus ad Transylvaniae Principi-
patum, veluti plura offerenti-
venalem, cupiditatem adje-
cerat. Mox clientes, armatos
que ex populo, & nobilitate
Dacica sub signa conscribit
atque ante omnia muneribus
præfectorum aliquos Bizanti-
ambitioni conciliat. Tempus
hoc visum est Ungaris, quo
Principem alioquin pronum
penitus suum facerent. Suam
operam offerunt circumvento
quantum cogi posset Socio-
rum evocant ex Ungaria, vi-
ctoriam Apaffio asserunt. Bel-
dius cum Cancellario Thom-
Bethlen, tribusque Ducibus
in Valachiam evadit. Ut resu-
mat fortia consilia, hortaba-

mur; si Turcæ suffragatores ac-
cedant, prona fore omnia, ac-
cessuros autē, si ad prensandos
quatuor sequestri Constā-
tinopolim allegentur. Non-
dum animo dejectus Beldius,
instaurato ex Valachis exerci-
tu, imminebat in novum præ-
siliū, & amicos Constantino-
poli per suos obibat. Cæsareo-
rum ad portam negotiorum
gestor, eos Viennā adjuvare
modis omnibus, jussus erat;
nec defuit impositi muneris
partibus. Sadtlerus ad hæc eo-
dem proposito festinabat Bi-
zantium. Verū hic quoque
juxtā Leopoldi, & Beldri in-
dustriam successus destituit.
Beldiani, in appellatum à se-
premissis turribus carcerē, retru-
duntur Constantinopoli: Bel-
udio perferuntur à Sultano
summandata: arma poneret, itā
magnum Dominum fieri velle;

ni pareat, Varadinensem Passam, perduellium poenas, de eo sumpturum. Sadtlerus maligna febris in itinere extinguitur; quódque incommodius accidit, literæ, cum necessaria ad tractandam Beldianam causam instructione, in manus Tòkelii incidunt, è quibus non pauca usui futura discer-

*Inde Apassii
ægrimonia.*

E Beldii machinamentis Apassius ingentem animò hausit dolorem, mærorémque. Unde dum hæc scena finiret, procul arbitris spem inter & metum pertinaciter in solitudine latebat. Abbas adeò, cui alioqui nimis quàm insueverat, cultum mutare necesse habuit, ut alloquium à squalido & trepidante impetret. Ulb Gallico amictu posito Ungarum incedere accepit, conspicendæ istius metamorphoseos cupidus, hominem ad-

mic

mittit, & delectatus nova specie, cum discinctum intuetur, id quod illa ætate honestis Viris, contrà atque nunc, probro vertebatur, suo cingulo adstringit. Tantam porrò tempestatem Ungarorum præcipuè operâ fractam cernens, velut ad excitatam animo, & toto pectore tremebat, jam auxilium suorum partes vehementius complexus, adversus Cæsarem, conjurationis suum in caput altorem, odio, & vindictæ cupidine exardescit.

Gabriel Kapi non genere *Nicolaus Bethlen, & Gabriel Kapi propter Beldii machinationes non apertas vexantur.*
magis inter Ungaros Optimates, quàm propriarum virtutum meritò clarus, post contractas cum Isabella, primùm Barcsaij Principis, dein Zsolyomii Comitis vidua, raræ formæ Matrona, nuptias, agibat inter hæc studia in Transylvania, & cum Nicolao

Bethlen amicitiam coluerat. Fortè uterque in Beldii arcanorum conscientiam, aut magis suspicionem venêre, idque Apaffio suboluerat. Datis ea propter in vincula salutis fuit, quòd quæ noverant, texerantque silentio, adhibitis testibus probari non possent. Non enim dolò malò reticuisse conjurationem crediti sunt, cujus reatum probare coguntur, quicumque eum obijciunt, & pœnas, si objectum non comprovent, è legibus Regni luunt. Nè ego quoque reus silentii in Illustrium Virorum laudibus peragar, juvat hic adscribere Kapii, & Bethlenii sanè memorabilem sobrietatem. Helluandi licentia usque increverat, ut penè in encomiis, temperantia in probris Nobiliù numeraretur. Kapius tamen, & Bethlenius

se pactis, seu domi suæ, seu alienæ, in comestationibus ad parcissimum vini usum obligârunt, constituto devotorum temperantiæ cætu, in quem alios super alios aggregarent. Neque id hîc loci tacuerim: Paulum Beldi Germani Scriptores Pædipolum vocant. Quis non Græcæ potius, quam Hunnicæ originis hominem istius Nominis arbitraretur? Nostræ vernaculæ mos est cognomina præponere nominibus. Ejus moris ignorantia apud exteros, quod dixi, cognomentum Beldio fecit; nos Beldi Pål dicimus, quod Latini Paulum Beldi reddunt, illi Pædipolum appellârunt.

Desperata Apaffii â foederatis separatione ad placandum cum Affeclis Tòkelium fidos Procures cogere Posonium rursus placuit. Advenerat

*Frustrâ
cum Tòkō-
lio tractatur
de pace.*

ennâ etiam Baro Hocker. Augu-
 læ Cancellarius. Ungari, quod
 antehac sæpius, aiebant, re-
 movendas causas, quæ Cives,
 & Regem distraherent, atque
 invicem committerent, reditu-
 turam mox tranquillitatem.
 Tekelianos veteris regiminis
 desiderio, ac novi odiò fure
 re. Populum exactionibus in-
 fuetum, quin oneri imparem
 à mente, à consilio, & spe de-
 feri. Desperatos nullum disci-
 men, nullum scelus reformi-
 dare. Nobilitatem, præfectu-
 ras armorum, & ærarii impa-
 tienter reposcere, ademptam
 in rerum sacrarum cultu liber-
 tatem, templa, & Ministros
 urere non paucos, ægris omni-
 um oculis exterum militem
 aspici. Omnes suspirare Pala-
 tinum. Exasperatos hunc in
 modum, ideoque discordes,
 furentesque Cives, revocato

ad normam veterum legum
 regimine liberi populi, proti-
 nus in mutuam gratiam redi-
 tuos, & similitatem cum
 Principe posituros. Hæc ra-
 tio restituendæ tranquillitatis
 nunquam probabatur Regiis
 Consiliaris, Hockero etiam
 offensionem, ceu sæpius at-
 que intempestivè occantata,
 attulit. Dum in eandem sen-
 tentiam iterum, iterumque
 differentes, iniquis auribus, ac-
 cipit, præcipatione, & ira-
 cundiâ exardescens Ungari-
 cum nomen probris, convi-
 ciisque proscindit, & perduel-
 les, nullo eximio, appellat. Tam
 effroenis maledicentia haud
 modicum omnibus inussit do-
 lorem. Miserorum hæredia
 rapinis, & incendiis à Tòkelia-
 nis exinaniebantur. In captos,
 velut proditores, multò, quàm
 in Germanos, severius, squal-
 lo-

*Hockerus
 aula Can-
 cellarius Un-
 garos convi-
 tiis proscin-
 dit.*

lore carcerum ac vinculis sæ-
viebatur. Non adversæ partis
captivis de more Christiano-
rum permutati, sed, ceu bar-
bari, gravi pecuniæ summâ re-
dempti, restituebantur liber-
tati. Qui salutem armis è mu-
nitioribus locis tutarentur,
non ut legitimos hostes, sed
desertores, ac paricidas devo-
vebant. Perduellium numero
cenferi, pèrque ora hominum
eo nomine traduci ab iis, pro
quibus tanta exhauseris, quàm
acerba conditio! Universos
quidem nimium quantum, sed
Thomam Palfium, supra cæte-
ros, Hockerî dicacitas pupu-
git. Inficiatur, quæ pauci pec-
cassent, à natione præstari
oportere. Nè obscuris, teme-
rariisque suspicionibus gen-
tem læderet. Collectam fa-
mam, & existimationem po-
puli non pollui per infamiam
non-

nonnullorum. Cur nullius no-
men deferret, si in omnibus
operduellionis scelus residet?
An de Patriis juribus sibi, su-
isque proloqui nefas sit? se
Regi subjectos, non item man-
cipia esse. Crimen haud vi-
deri, quod à Majoribus, dum
legerent Reges, retentam li-
bertatis, quacum conduntur
homines, partem, atque à po-
steris hæreditate aditam, quo-
ties Hockerus, & ejus similes
vellent, delibari non susti-
nerent, aut præter fas immi-
nutam restitui, fidenter pete-
rent. Imperarétne in speci-
men fidei, nè mutiant, inge-
miscántve, dum pro libidine
exterorum deglubuntur, aut
assentiantur nullâ curâ, æqua,
an iniqua imperentur, applau-
dântque, seu ex Legibus, seu
præter Leges officium exigat-
ur. Quamquam quid ab Un-

garis exposcat Hockerus, si
 pensi non esse. De æquitate
 Regis haud paulò meliorem
 opinionem infidere Ungaror
 rum animis. Retulit Hocke
 rus: Beatum enimvero fore
 Leopoldum, si vel decimo in
 Ungaris fides adversus Regem
 constaret. Tum Palffius im
 potenti iracundia commo
 tior: si Hockerii voluntatibus
 adversentur, si superba illius
 gregalium imperia despiciant,
 Majestatis crimine haud tene
 ri. Nullum, ex omni numero
 Germanorum, præter Leopold
 dum sibi esse Regem, Hocke
 rum, cæterosque, ejusdem
 cum Ungaris Domini servos
 & esse, & ab se haberi, neque
 unquam pro Dominis habend
 dos. Utì honoratiora, præ il
 lis, subsellia ipsi non ambirent
 in Germania, sic passuros nun
 quam, ut ante se in Ungaria
 ha-

fib habeantur. Ad extremum *Vicissim à*
 at Nebulonem compellat, & a- *C. Thoma*
 en liis ejusmodi, quæ bilis abun- *Passio acer-*
 ro dè sufficit, maledictis co- *bilius exagita-*
 ke piosè exagitat. Plura di-
 or eturi orationem abruptit Co-
 o imes Batthyanius. Migremus
 en hinc, inquit, & quamvis pe-
 m dibus captus, vincente arti-
 no culorum dolorem contume-
 us liæ sensu, exilit. Cæteri ni-
 ius hil sibi cum Tòkelio, nihil
 nt, cum malecontentis interce-
 ne dere, suam fidem in Principem
 ero multis, magnisque rebus spe-
 ol. Statam, magno cum fremitu
 ce. contestantes, infecto negotio
 em discedunt. Forgachius sub-
 ros jecit: exploratum esse, qua
 ue fide nuper Hokerus Friburgo,
 en ubi natus, contra circumfu-
 il. sos hostes, consuluerit; indi-
 nt cans, dum populares suos hy-
 in. bernorum molestiis levat re-
 ria clamante Lotharigo, Fri-
 na.

burgum cum prævalida arce
 & congestis huc Brisgoja
 opibus, Gallorum cupiditate
 exposuisse, & suscepta impa-
 ribus viribus defensione à ce-
 nui præsidio, post quinquad-
 dierum oppugnationem dediet-
 tum prodidisse. Hokerus in jasti-
 ctandis convitiis facundus
 mox elinguis, abeuntes se-
 quitur de rebus ab se præclarè
 gestis ad Cæsarem relaturus.

*Refellitur
 Hokerus.*

Equidem addecebat Anti-
 stitis mansuetudinem, ut ca-
 lumniam sedatiùs accipiat; sed
 quod non uni Thomæ pro-
 brum petulans lingua intulisse-
 set, verùm universim, omni
 retro ætate, illibata fidei lau-
 de illustre, supra Hocheros,
 Palliorum nomen inquinasse-
 set, velut in aliena causa rupi-
 patientiam. Quamvis enim
 Hockerii malæ fidei infamia
 procul essent, non perinde

dis-

difficillimis temporibus , at-
 que Palffy ad unum omnes ,
 at Regiam causam constanter
 putati sunt inter disceptatas
 armis toties lites subditorum
 adversum Principes. Fortè
 etiam contra Hockerum que-
 jastis , & quid ad restituendam
 Remp. ex usu censerent per-
 scribentibus, præter expecta-
 tionem responsum est. Inde
 rursus plurimum doloris , at-
 que acerbitalis. Quid enim?
 Vesselinius , Zrinius , Fran-
 cegepanus , Summates , meritis
 de Regno, de Domo Austria-
 lica , de Ecclesia latè inclarue-
 rant. Rerum gestarum magni-
 tudine perculerant Orientem.
 Cuius opes , nobilitas , di-
 gnitates , omnia denique de-
 cora aderant , quæ Principum
 gratiam , & existimationem
 omnium conciliant. Rebel-
 lionis suspicione perstricti in-
 star

star latronum comprehen-
 duntur, capitis causam dicunt
 convicti opibus, honore, v-
 tâ mulctantur, innoxiiis for-
 tium liberis abjudicantur co-
 ræ, cognomenta, Patrimo-
 nium, damnantur pereñi ege-
 state. Quibus insedit eadem
 suspicio è media nobilitate, a-
 trecentos, citantur, raptan-
 tûrque ad tribunal, pro salut-
 dictionem faciunt, actionem
 depellunt à capitibus, pauci
 absolvuntur; hi carnificis ma-
 nu jugulantur, illi dispolian-
 tur facultatibus, plerique in
 carceres retruduntur. Ex e-
 questri ordine, è statu Pro-
 cerum, civiûmque numeros
 ingens non conveniuntur in
 jus. Nullius probri se com-
 pertos contestantur, quin sua
 in Principem officia libere ex-
 plicant, extollunt fidem, in-
 tegritatemque non sinè invi-
 dia

et aliorum. Nemo in sui lau-
 ribus fors nimios interpellat,
 nemo refellit, nemo cujus-
 quam nomen ad iudicium de-
 fert, actionem intendit nemo.
 Quis non id genus homines
 extra contagionem, quin su-
 spicionem delictorum, cives
 arugi, integros vitæ, sceleris-
 que puros, persuasissimum ha-
 beret. Ad hæc alios ad sub-
 limiorem Nobilitatis gradum
 attollit Rex, non paucis opu-
 lenta Sacerdotia, civiles, mi-
 litaresque præfecturas credit,
 aliis alios muneribus, gratiis-
 que cumulat. In exempli spe-
 ciem nonnullos promimus.
 Annò, ad quem sumus, Franc.
 Barkoczio, & Stephano Zi-
 chio Comitum; hinc altero
 Nicolao Andrásio, & univer-
 sæ utriusque prosapiæ titulos,
 atque insignia Baronum im-
 pertiit. Valentini Homonai
 Theo.

*Quæ fuerit
 Leopoldi Re-
 gis sententia
 de fide Unge-
 rorum.*

Theologiam in Tyrnavien
Atheneo propugnantis, jam
que in Collegio Strigonien
sium Canonorum rescripta
doctrinam aureâ catenâ p
Szelepcsénium collo inser
ornavit. Nicolao Keglevic
de Buzin Tornensem Dinast
am, atque alia diversis in R
gionibus sita latifundia m
conferet. Franciscum Bec
kereki domo, ac vineis Tal
ensibus, Georg. Reczki in po
nam defectionis ademptis, m
neratur. Curiam Szôrd, p
gos Csap, Rád, Aszvány, C
falva in Beregiansi Provinci
Stephani Bocskai juris, se
quo sumptis in Regem arm
exciderat, cognato ejus, Al
xandro Vécsei, confert. M
neribus adjicit cujusque pro
prias, & Majorum laudes, à
de in se, decessores Reges,

austriacum nomen, & rebus
 æclarè gestis mutuatas. De
 andrásio quidem in literis
 collatæ dignitatis, inquit: sta-
 tim ac armis tractandis, &
 astrensibus laboribus matu-
 rasset, cum Mareschallo
 ouchesio ad Rakamasz &
 Rattmarinum, plerisque item
 aliis in expeditionibus, dein
 in propugnatione Ujvarini, &
 in una populatione Ungariæ,
 & vicinarum Provinciarum,
 nunquam extimuisse capitis
 discrimen, nullam refugisse
 prolestiam, non impensas,
 ut facultatum detrimenta
 subnuisse, quódque caput,
 cum complures cum Tòkelio
 conjurant, retinuisse con-
 stantiam, ejus fidem, atque
 observantiam adversus Prin-
 cipem promeruisse, ut supre-
 mi Comitatus auctoritate in
 Gómeriensem Provinciam
 ho-

honestaretur. Becskere
 fidem strenuitatémque in
 fendenda arce Bodokó
 hebdomadum spatió profice
 batur se munerari donatiónu
 & iacturas facultatum, duc
 à Rege stat, convulsarum pa
 inimicos Regis, compensat
 Tametsi pretio traderet, quib
 diximus, Curiam, & pag
 Vécseio, propter eximia, lic
 multa ejus merita de Corone
 Ungariæ, & de Austriaca Dnc
 mo, tradi longè infra justu
 pretium, quinque millib
 Ungaricalium subicieb
 Dum omnibus ex sacro orde
 ne potestatem disponendi
 suis facultatibus, mortis cau
 stabilit, constanti univer
 rum, neque unquam ulla
 spicione delibata fidei,
 & perutilibus obsequiis id
 fert.

Ntu

re Neque mulcendis quæsitæ *Quorundam acta*
 Leopoldo sunt hæc Ungarum *Regis, & Regni causa.*
 præconia. Alii cum
 Petro Andrásio, Nicolai Filio,
 Lucibus Strasoldo, & Les-
 dno, alii Valentino Balassa
 paulo Eszterhazio, Nicolao
 Salaffio, Francisco, & Ste-
 phano Barkocziis, Nadasdio,
 Agaborio, Georgio Erdő-
 a, &c. Imperatoribus, sub
 rocularibus signis non ferrum
 Dnò pro Regio jure confe-
 tuebant cum Tòkelianis, sed
 libetiam Germanorum, Regis,
 & Patriæ hostium, perfidiam
 protegebant, atque occupa-
 li tant solertiâ. Muraniam ar-
 aucem, nulla vi expugnabilem,
 præclari Custodes pretio Tur-
 cis dedere parabant: & pro-
 didissent hoc subjectæ Regio-
 nis præsidium, nisi Barkoczia-
 nos Ungaros Turcarum habi-
 tu, sermonéque decepti per
 no-

noctis tenebras intra mura
recepissent. Perfidiaē auct
res meritis mox suppliciis m
ctati sunt. Zicſius Tatten
Præfecto, ac pro-Gubern
tore Jaurinenſi editus, no
æquavit modò Patrem Pr
Præfectus Tattenſis, mox Jau
rinenſis Pro-Gubernator; ſe
meruit, ut, ex nobiliū ordin
inter liberos Barones, & Co
ſiliarios Regios, dein Com
tes ſua cum ſtirpe referatur
Quod luculentius fidei, a
que indiſtriæ argumentum
uſquam reperiſſes, aut requ
ras, quàm ejus adminiſtratio
ni ærarium, cuſtodiaē ſacra
coronam, glifcente civili be
lo, creditam? Quid à fidiffim
exſpectare Principes queant
quod Paulus Eſzterhazi ho
tempore non præſtitiffet
dum Leopoldus Principem
Sac. Rom. Imp. appellat, me
mo

oratur pollicitationes ab-
 ahentium ab Rege sprevisse,
 hibitas minas non extimui-
 , cæsis abductisque aliquot
 illibus subditorum, & fer-
 ac igni, illata vacuatis tectis
 rage, ut Viri constantia la-
 refiat, stetisse inmotus, at-
 que post jacturas supra vicies
 enties mille florenis æstima-
 as Cæsar's Regia decedentis
 ortem consecutus. Crede-
 ms Paulo, ceterisque; crede-
 tus illis perfidiæ indicibus, vin-
 alicibusque præmia decreta;
 ut eodem certè fidei, ac diligen-
 quæ impensam. Verùm ini-
 ticia usque infelicibus fuit for-
 ranæ, ut Hockero nihil in-
 bereffe videretur, Regi, an
 mōkōlio militarent, & pro
 nebellibus haberentur omnes.
 reliquis, prætextu rebellio-
 is, propriis à condito Unga-
 æ Regno prærogativis, pro-
 mi-

miscuè exuebantur. Lepe
 poldum jure belli Ungaria
 suum in jus asseruisse ; nul
 veterum Legum, nulla p
 ctorum, aut Jurisjurandi
 tione, victorem, quas v
 let Leges ferre, & arbit
 dominari posse, clàm, palà
 dictitabant. Quidquid p
 teret, quidquid eriperet,
 capitibus parceret, ceu
 mis benignum, collaudaban
 Erat res misera, neque fere
 da, quæque sensum doloris
 præteritorum annorum, &
 dies augescentium calamit
 tum ærumnis supra modum
 intenderet. Ferendum
 minus, hodieque Ungaro
 ex ore hominum alio nihil
 commendatorum, ac qu
 eodem cum Principibus
 prognati sint, has & alias
 genus contumelias audire
 cesse habere, ac plerisque

superiores, solius originis for-
 te domi suæ exteris post-
 ulaberi.

Id quod innoxiiis non potu-
 it eâ quoq; caulâ non contin-
 gere molestissimum, quòd ii
 ipsi, qui Urbes ac castra Regiis
 praesidiis inleffa expugnabant,
 & in Germanos, ac Ungaros
 Regis Clientes cædibus sævi-
 ebant, injuriam interpretaren-
 tur suam, si perduelles dice-
 rentur. Contestabantur armis
 ab se non inferri vim, sed illa-
 tam repelli: defendi faculta-
 tes, & hæreditatem, quam
 Imperatis nulla auctoritate ex-
 actionibus exteri diriperent:
 vindicari avita beneficia, præ-
 fecturas castrorum, & dome-
 sticos Magistratus, quos alie-
 nigenæ invaderent. Legum
 sanctitatem propugnari, præ-
 ter quas imperaretur. Tempa,
 & oppressam conscientia li-
 ber-

*Qua ratione
 maleconten-
 ti suam ad-
 versus Regem
 militiam
 excusabant*

bertatem repeti, reposci Patre
am, quam Germanus usurpâ
set. Hæc, qui facerent, ne
tiquam agere perduelles, se
naturæ infiti juris benefici
uti, quod Andreas, alter istius
nominis Rex, pridem in par
dectas Ungariæ retulisset
amplissima potestate conce
Episcopis, Summatibus, No
bilitati, & Civitatibus cito
vitium difracti, quod dix
sent, Sacramenti, repugna
di Regibus, quoties à pr
scriptis Legibus in administ
tione Regni desciscerent
Quid? facultatem huius
modi, aiebant, pridem ante
Andream, ab ipso Sancto
Stephano consecratam esse
veluti in primo Decret. Lite
Cap. 4. sanxisset: ut, Re
gnum Regis animi impote
tis, atque in Comites, &
Principes fastidiosi, alienis tra
datu

datur, si jura eorum, auctori-
tatémque conculcasset. Quis
de perduellione deferat No-
men utentium potestate,
quam Andreas Rex, quin
Sanctus ipse Stephanus fe-
cerit, imò Deus inseverit
naturæ? Tanto æquius esse, ut
Leopoldo probetur, si hanc
potestatem exercent, quan-
to à pluribus Regum jureju-
rando firmata sit. Leopoldus
adeò, quàm administrationem
Regni capefferet, vocato in
testem DEO, ut exerceatur,
ex animo assenserit. Tam fi-
uixum id erat protervorum ani-
mīs, ut trecenti, Emerico Co-
ndemite Balassa ductore, reduces
cum Rege in gratiam, admit-
tere se favorem, non item pe-
tere veniam, profiterentur;
quod hoc delinquentium, ac
rebellionem agnoscentium es-
set. Fremebant, si excederet

Regno peregrina militia , & populares reponerentur in castra , eorūque præfecturas ; si cessarent exactiones , & Ungaris Regium ærarium cum ceteris Magistratibus crederetur ; si omnium conscientiae libertas in Sacrorum cultu permitteretur , verbo si imperaretur è Legibus , non ex arbitrio , neminem Tòkelio , & quotquot cum eo irascerentur , fidum magis Leopoldo aut obsequentio rem fore.

Refelluntur

Quàm probabili ratione hæc jactarentur , decernere ad nos non pertinet. Pro certo habemus : Populum accipere leges debere , quas Reges darent , & , si quid asperius inest , mitiores morbos ac moribus remediis perperam deponi , hoc est : perpetuis turbationibus , adeoque Patriæ excidio , Patriæ felicitatem quaerere.

ri præposterè, in medio & ante oculos posita res est. Ni vehementer fallor, inficiabitur nemo, publicas rapinas, Urbium, castrorumque ruinas, pagorum, atque oppidorum incendia, mutuas, impunitasque cædes omnibus exactio- nibus esse miseriores. Probius nunquam consuli Reip quàm quiete, & malorum patientiâ, si quæ in illa oriantur, explo- ratum. Rerum humanarum inconstantiam, quæ calamita- tes affert, brevi calamitatu da- turâ remedia, sperant semper sapientes. Nunquam subditos defecisse à Principe, quin pro- lixâ poenitentiâ impatientiam imperii luerint, utinam suô periculô non didicisset Unga- ria. Eam potestatem proinde venerandam esse obsequentiâ, quæ rogata, non lacescita dare consuevit, quod æquum est,

non negari supplicibus, om-
 nes profiteamur, necesse est.
 Majores nostri, dum nepotibus
 retro nascituris, æquè ac sibi
 leges darent, libertatem, cu-
 jus usum concessit natura, ita
 coercendam censuerunt, ut
 quamdam servitutis imaginem
 utiliter induat sub Magistrati-
 bus. Quibus parendum ex de-
 creto majorum, aut suffragiis
 populi, summus honor unà ha-
 bendus, pro communibus
 amandi parentibus, nec à sub-
 ditis minori colendi sunt re-
 verentia, quàm si omnes ge-
 nuissent. Sapienter admodum
 viri nobiles generosæ soboli nil
 prius insusurrant, quàm uni-
 Regi adhærere, pro illò,
 opus est, ponere vitam. Hinc
 Ungaris insitam opinionem,
 quidquid à Germanis statua-
 tur, in perniciem Ungaro-
 rum referri, perpetuam indele-

Germanorum dubitationem,
 trum ex animo Austriacos
 principes venerentur Ungari,
 & exortam propterea mutu-
 am gentium quotidianis com-
 merciis colligatarum diffiden-
 tiam certo certius est Un-
 gariæ, juxta & Austriæ semper
 longe perniciosissimam existi-
 tisse; neutris probantibus,
 scitè haud eâ, quâ par foret,
 solertiâ capeffentibus, sive
 quod Germani consulerent,
 sive quod suscipiendum Un-
 garis in communem rem vide-
 retur.

Dum Palffius cum Hocke-
 disceptat, oppugnatione
 aliqua Principatum auspici
 debebat Tökelius. Et augebat
 fiduciam, quòd Coppus Un-
 garicorum bellorum præpri-
 am gnarus, seu senio, seu quia
 hominis in exigendis suppliciis
 severitas non magis, quàm

*Diversis in
 locis velita-
 tiones, & ac-
 ceptæ, ac
 reddita clan-
 des.*

Strasoldi probabatur Cæsari
 abdicatâ militiâ, Wurmiu præ
 mü, dein Leslæum successore
 accepit parum fortunatos. Le
 opoldi è memoria non potuit
 evelli ferocia captivos, quo
 quot anno priore habebat
 palo aut gladio necantis,
 imprudentia certam in pern
 ciem sexagenos de suis, atq;
 his Pro Tribunum, Structore
 legionis, & Signiferu, tent
 ab hoste, certâ in pernicië ex
 pònentis. Siquidè neq; mitior
 consilia, neq; repetita mand
 ta barbarië corrigerent, ut op
 portunitatè sæviendi adimant
 militari imperio iræ in
 potentem exuit. Ad hæc
 Wurmius trahendum bel
 lum rebatur, nè excursion
 bus minuatur miles, unde
 castris ad Eperjesinum sapien
 ter se continebat. Aliquantu
 pòst in inferiorem Ungariam

Vagum annum cum copiis
 spectabatur, ut cum Leslao,
 novo Exercitus Duce, suppe-
 Leas, Dinebaldi, Carassæ, Hol-
 tui, Colalti, Masini Legiones,
 totò recipiat. At tanta oppor-
 tunitate uti ad suas designati-
 ones Tòkelio non licuit, quòd
 ornamentorum satis ad manum
 non haberet. Hæc è privato-
 rum arcibus conquisturus
 Ungariam datis grandibus da-
 nis percurSAT; Austriam, at-
 que Moraviam æstatis spatio
 penetrat, aut terret. Huszcum
 arcem prævalidam occupat.
 ducit ad Munkacsinum, non
 in spe invictam arcem, ut
 ait M. Leopoldi. historia,
 bellum junioris Rakocziæ amo-
 nes expugnandi. Ut cerneret
 eum mirum, quanti Exercitus
 imperatori, quàm opulento,
 tantum non Regi nuptura
 esset. Nè propius arcem acce-
 deret

deret, Turmas aliquot equum
 tum senior Princeps objecit
 Queis facile disiectis, expulsi
 cata ad spectaculum accit
 novo procandi genere perfusa
 ctus, abit. Vicies amplius
 Cassovienses portas tumultu
 atur, jam edita civium militum
 que cæde, jam abreptis
 Sacro, & profano ordine
 vincula obviis, jam abstractis
 grandi numero bouum, equo
 rumque prædâ. Aliquando
 suburbana, & quidem ar
 proxima, Gubernatoris equo
 rum schola, miscuerant se
 ctatoribus, tum inopinante
 icto glande ex Ephebis nobi
 ore, & militaribus aliquot
 stabulo, plaustrariis verò sex
 genis è sylva, equis correptis
 recessere. Semel atque iterum
 pomerii tectis, sæpius ad
 prædiis, pagisq; præsentibus
 periculo succendenda Urbis
 ini

quæ jecere faces. Sed mensis Ju-
 lius Cassovienses magis exter-
 puit, Széplako, Eniczka,
 Mislâ, aliisque circumstitis
 pagis, à Polonis, Tartaris, &
 Ungaris, magnâ copiâ, insecissis.
 Adhuc ad Terebesinum agita-
 bant, jam multa fugientium
 paganorum plaustra conspi-
 ciebantur. Homines, pecora,
 varia supellex percussâ oppu-
 gnationis, aut lenti obsidi
 urbem metu impleverant,
 trepidationemque auxerant.
 Quamvis modis omnibus ho-
 stis elicere Cæsareos laboraret
 ferè non se commovebant sum-
 mæ rerû intenti. Interdum ta-
 men pauciores procurrebant
 ad abstinendos maleficiis, &
 plures cecidere, vel capere.
 Ex accepto vulnere VIII Kal.
 Jul. humi stratû hoste, rogo,
 quem excitârat, in vico portæ
 Septētrionē respicienti, proxi-
 mo

mo mori cogunt. Contrà tor-
 mentum, Tribuni consortem
 ex plodendo in subeuntes, igne
 nè muliebri curiositate admola-
 ventem, IX Kal sextiles ruptu-
 cum pluribus sauciat, atque
 prostermit. Aliud quoque eade-
 dem occasione, sinè cuiusquam
 noxa, discerpitur. Alterò Cas-
 soviâ stadiò, Somosini, captus
 est Plebanus. si liber esse velle-
 ret, mille floreni exigebantur.
 Adest interim cum deducto
 Germania exercitu Leslæus
 & lætus de nato Archiduce
 Josepho nuncius. Tertiū
 eâ causâ Cassoviæ tormenta,
 exercitu Catapultæ, displon-
 duntur XIII. Kal. Septem. In
 communi jubilo inermes qua-
 tuor & decem præfecti extra
 muros, animi causâ egressi, ad
 Barczam interficiuntur, aupa-
 captivi abducuntur. Pari in-
 fortunio, dum decumas,

or legiis agris, legerent, qua-
 ernis ad triginta, qui quastu-
 igit pedibus operam commo-
 nobant, vita; aliis ad Göncki-
 tum, dum plaustra optimi vi-
 qui comitantur, vinum & li-
 certas, nonnullis etiam capi-
 ana, eripiuntur. Arces Torna,
 Caputnokinum, Szolnokinum, *Quadam ar-*
 tuk post acrem trium, quatuor *ces deduntur*
 vere dierum repugnantiam, Sze- *Tökölis*
 turensinum deditioe veniunt
 o an Tökeli potestatem. Impari
 eus accessu trium hebdomadam
 uo patiō infestat Eperjesinum. *Srenuē de-*
 unenatus Catholici strenuitas, *fenditur*
 a, in fides in propugnando, feret *Eperjesinum*
 olonsequenti anno præmium ab
 Rege, privilegia, quorum ja-
 uaturam fecit annō hinc septi-
 trmō Acatholicorum proditio.
 , ad Tökeli imperia, ut ducentos
 au panes, quatuor & viginti dolia
 in cerevisiæ, in castra maturent,
 , denunciantis, Bartffa despicit
 giis.

perstantibus in fide adversus
Regem, & seditiosis nihil com-
mercii intercedere professi qui
Telekio non multò post deder-
ditionem imperanti, ac qu-
gnem tectis, interitum allegast-
tis ad se, minitanti, respondet
pari constantiâ. Szenderovi qui
injectis ab hoste facibus conver-
flamat, & centum armatos
Rosnavia haud pauciores
Tòkelio adjungit.

*Maleconten-
ti irrum-
punt in au-
riferas val-
les.*

Inita subinde consultatione
quò fæderati flectant, placuit
ad demerendam Ducis gratiam
advertere arma ad recupera-
randum ejus patrimonium
Inde auriferæ vallis incolæ,
thesauri? ad se invitabant.
petendam tamen antea super
riorem Ungariam censuisse
kelium, narrat M. Leopoldi
storia, tum ad instaurandum
Transylvanicis, ac Tibiscian-
nis supplementis exercitum

um ad consilium tantò altiùs
 tegendum, ac denique Leslæu,
 qui huc vires omnes contra-
 xerat, si res ferret, clade ali-
 qua afficiendum. Usus autem
 est itinerandi celeritate tanta,
 ut una die milliaria Ungarica
 quinque conficeret, Lesleum
 verò inopinantem adeò ob-
 rueret, ut sola loci oportu-
 nitate ab gravi clade se tuere-
 tur. Refecto, auctoque milite,
 captam conjurationem
 pertexeret, celeritate eadem
 ad montana advolat. Mox a-
 pto, an proditione; dicere non
 habeo, arx Murány, & qua-
 dringentorum germanorum
 deditione Rosemberga in ejus
 manus venit. Sequuntur Likava,
 & Arva, ac integer tractus,
 Carpatho Poloniam ab Unga-
 ria dividenti subjectus, Tôke-
 liani antehac juris. Post mo-
 dicam hic loci quietem, Vetus
 Zoli-

*Murany,
 Rosemberga,
 Likava, Ar-
 va se sub
 mittunt Tô-
 kôlio*

*Deditur Tō
kōlio Veteroz
liana*

Zolium præfidiarii trecent
triduo defenderunt, hoc lap
so, quòd infirmis muris parum
fiderent, præfecto, qui se in
arcem ferius receperat, com
prehenso, non deditionem
modò, sed defectionem ad
Tōkelium fecêre.

*Item Neozo-
lium cum
reliquis mon-
tanis urbi-
bus,*

Turcæ interea faces late
circumferunt, & ad Schemni-
czium in Hodrics, cū Regis
tum civium fabricæ, in quibus
liquabantur metalla, confla-
grant. Neozolium situ & muris
firmius Veterozolio aliquam
diu vim sustinere potuit; ad
Schemniczium, & Kremniczium
um aperta oppida suapte ad de-
reptionem patebant. Quarum
communicatis consiliis militi-
tia, Civitates, Quæstura auri-
riarum deditionem obtulerunt,
si, salvis fortunis, locum
gradumque incolis retinere
& Sacris personis perfungi sub
munis

uniis liceat. Locus, gradus,
 unia concessa omnibus præ-
 mer Jesuitas. Scilicet Tôkelio
 in hoc hominum genere
 intra ejusdem oppidi muros
 convenire non poterat. Non
 obstabat tamen, quin cum su-
 pellectili demigrent. Et reipsa
 tum militia, ac supellectili ad-
 quintum circiter idus Octo-
 bres demigrârunt, præter du-
 os Ungarici, & Germanici
 diomatis gnaros, qui Spiritu-
 ali Catholicorum solatio ali-
 quamdiu profana veste Schem-
 niczii fallebant oculos hære-
 ticorum; sed & hi amicorum
 portatu abierant, nè vitam in
 discrimen committant. Dedi-
 citi celeriore justo cessatio-
 nem postea excusârunt metu,
 nè irati pertinacius repugnan-
 tibus, aditus, ad auri, & argenti
 in visceribus terræ latentis ve-
 stas, sæculorum operâ, ac im-
 ma-

manibus impendiis aperte
corrumpant, irrepabili in om
ne tempus damno Reipub
cæ. Qua de re scriptum vulg
runt.

Quidam huic festinationi
inconstantiam civium pro
tendunt, quam Neozolii Pre
fectus supra hostem vereretur
& idcirco quadringentos, qui
in urbe erant, milites dedit
ne servatos lætaretur. Lev
auriferarum scutum, quam
probius communita, eade
calamitate, Mense Octob
eodem ferè tempore, involv
tur. Isthæc victoria vires fec
tiosorum, ac spiritus immen
quantum auxit. Spolia ade
sunt amplissima; cusi auri num
mos centum octoginta milia
rude argentum majori æstim
tione. Unde procusa exten
plo moneta, altera parte Te
kelii effigiem, & nomen

*Præda in-
aurariis ca-
pta*

acroamate Ducis Ungar-
 iæ, altera brachium acinacem
 sinistra stringens cum lemmate: *pro*
libertate, ac justitia, seu,
 quod alii memorant: *pro liber-*
ate, ac Religione referens.
 prodiere & nummi alii hac
 epigraphe: *Ludovicus XIV.*
Rex Gallie; in averso verò la-
 ere *Protektor & Patronus Re-*
gni Hungariae. Æs hoc omne
 inter Polonos, Ungaros, &
 Transylvanos divisum quin-
 que hebdomadis immoti Po-
 nium in iter se dant; sed *Pugna ad S.*
Crucis
 adventum Burmii & Dine-
 valdi cum exercitu sentien-
 es referunt pedem; non ta-
 men effugiunt ultionem. In-
 pso vallium aditu pugnatum
 trisque, inter S. Crucis Oppi-
 um, & pagum Drexelhai, ar-
 ore maximo, pugna multis
 oris ancipiti, dum nova,
 Germano advenerant,
 auxi-

auxilia, victoriam de
affirmarent. Tökeliſius ſuo
pugnabant, explicata aci
Veterozolii mœnia ret
Viginti turmæ per avian
um elabi adnitentes, à Tribu
Reutero ad exitus ſylvârui
ſua cum legione excubant
occupantur, & mulctantur, ort
ſis cum hic, tum ad S. Cruan
mille quingentis. Poſtea gu
Veterozolio, & reliquis auſit
riis demigrant.

*Res germa-
nica*

Ad hæc perficienda Galna
rum felicia in Germania arvi
inprimis adjumentô fuere. ni
Lotharingus recipiendo
burgo curas intendit, Cte
quius ad Rhenofeldam
cohortes & aliquot
mas concidit, aut diſjiciat
quin & Rhenofeldam p
intercipit. Perierat Offentæ
gum, & bellum in Svevia
ſcera diffundebatur, niſi

exerciniam, quā incolæ equi-
tem non meminissent profi-
cientem, Exercitus Cafa-
deus prævertisset. Mox Sella
peratur, & ab imis funda-
mentis eruitur. Cesserat impe-
rii etiam Argentina, si de-
rem millia Germanorum op-
portunè non recepisset. In
uandria Gandavum, & Ipræ
agum accipiunt. Sed com-
posita cum Gallis singulari
pace gravius affligerunt for-
alnam Cæsaris foederati Ba-
arivi, & hos illico secuti His-
ni.

Anxio, quò hæc evaderent
Ceterum historiam magni Leo-
oldi recitamus) Burmio ,
tum nondum confecto bello
italico, nec Legiones ab
pheno abducipossent, neque,
tuem habebat militem, facti.
ani jam opibus, disciplinâ,
i quotidianis accessionibus,
nu-

*Tractetur
de induciis*

numero prævalidæ ob-
 auderent, inducias fieri plac-
 it, Strigonienſi Archi-Epiſco-
 po, ut Legati dignitas lega-
 tioni pondus faceret, concilia-
 tore ſubmiſſo. Tökeliuſ n-
 que ferociter, eadēque
 qua ſe peti credebat, ſimula-
 tione, aiebat, ſuos, vita-
 omnium, in Cæſaris poteſtate
 eſſe; ut Magiſtratus, legē
 que veteres Ungariæ populi
 tot ſæculorum uſu probata
 novis, nescio quibus, con-
 mutantur, ferre non poſſent
 Promulgandam amneſtiam
 dignitatem Palatini; Helve-
 ticæ ac Augſtanæ conſeſſio-
 ni ſua templa, Religiones
 beras reſtituendas; Sacerdo-
 tum quoddam genus: Jeſui-
 tas, Regno dimovendos. Ha-
 rum rerum, ſi cautio idonea
 ac vadimonium præſtetur
 turbandi finem fore. Verūm

horum hominum fidem
 cognoscas, eodem, quo cum
 trigonienſi de induciis, tem-
 ore, cum Budenſi Paſſa, de
 endendis montanis, egère.
 ſi fortè, ut placabilem habe-
 ent Aulam, metum facere
 oluère, fore: ut barbari
 as auriferarum vallium ſub-
 ruptiones damno irreparabili
 erumpant. Inducias inte-
 admifère. Reſcikit ta-
 en eas Leſlæus, poſtquam
 uturno morbo liberatus
 aſſoviârediit; indignum di-
 ans: ut tantæ copię deſidia
 utili, infirmato, hoſti, colli-
 endi ſui otium indulgerent.
 arponâ, auriferarum vallium
 eluti clavi, occupatâ, nihil
 tra tentatum. Germani To-
 ainum, Caſſoviam, Calloum
 hiberna conceſſere, atque,
 hyeme minimùm ad quie-
 em pacata uterentur, indu-
 ciæ,

ciæ Cæsaris jussu restituta
tres Comitatus seditiosis
stativa designati. Burm
Leslæo ob rescissa acta sub
fen us domum abiit :

Quidam, ut inolitorem
Etigalium onus amoliant
Viennæ centum septuaginta
floreñum millia ab Regno
gulos in annos promittunt

*Vectigalia
rerum vena-
lium male
redimuntur.*

Quæstura oblationem ac-
ceptat, & quantum quæq
Provincia ad conficienda
summam hanc pendat, defun-
Magnus in omnium animi
irarum vel ad nomina horu
Vectigaliū ardor suggestit
filiū jã anno, 1504 damnatum
Etenim solemni decreto
Uladislaus II cum Ordinib
pecuniarum in regium æran-
provinciatim pollicitatione
interdixerat, Quippe abho-
entes ab ejus modi largitione
bus facile carpunt liberalior

unde enascuntur facilius inter
 sives jurgia non Principi mi-
 nus; quàm Reip: pernicioſa, ne-
 ſi ullo ærarii augmento com-
 penſanda. Hanc Magnatum
 promiſſionem proxima Comi-
 tia inanem, atque irritam ha-
 bebunt, & ut, à reliquis quo-
 que, inanis ac irrita habeatur,
 impetrabunt. Majorem in mo-
 dum præterea inſtabunt, ut
 ſubſequenti, Magnates, Nobili-
 daſ, & omnes Regiæ Civita-
 tis pænarum ab Uladiſlao la-
 inum in Provincias tributa
 rura Comitibus in ſe recipien-
 coſ, agantur rei, ſi poſthac de
 continentibus ad regnum ne-
 ſi ſingulatim tractârint.
 iborò eæ pænæ ſunt ſanè gra-
 veſ, ſcilicet ut de perjurio
 onſiudicium arceſſantur;
 holiſi muneris adminiſtrati-
 one deturbentur, ignominiâ
 orciantur, & animadverſio-
 ne

ne in personas, ac fortunaru
dispoliatione, velut manife
perjurii, castigentur. Quo
mirere, annuet huic petiti
ni Leopoldus.

Per inducias Ungari M
gnates cū Strigonienſi Sop
nii convenere, ſolito event
Caſar teſte M. Leopoldi
toria Schvarzembergium
cipem, ac Noſtizium alleg
vit, ad deliberationem ull
accedere vetitos, niſi exte
copias ſeditioſi dimiſſe
Neq; enim ferendum erat,
cum armatis Civibus Princ
pacifceretur. Adhibendi ha
ſeveritatem multæ erant
ſæ. Eodem tempore Vim
nam pecuniarum à Bethunio
belli alimentum receperant.
miſſarios ſuos ad emendican
ab Turcicis Gubernatoribus
xilia circummiſerant. Boham
cū Polonorū agmine Regis ju
Ung

Annus 1679.
Iterum fru-
ſtrâ tracta-
tur de pace.

Ungariâ abstiterat; Tokelium
matrimonii illicio, ac recipien-
dorum spe bonorum conciliari
posse Rakoczia renunciârat; fa-
ctâ Gallicâ pace ad exscinden-
dam hanc hydram copiarum sa-
pientis erat. Denique iterata hac
clementiâ venditatio, in debi-
lilitatis confessionem, insolentia
præaugmentum degenerabat. Id
circo significatum Magnatibus:
Cesarem de re nulla agi passu-
rum, nisi ut arma ponantur à
perfidis, ipsi suâ operâ effice-
rent. Palatinum equidem crea-
tum iri, sed non ejusmodi esse
tempora, ut infinita potestate
cognus gaudeat; Regi, præter
ministri decreta approbandi
uctoritatem, nihil relinqua-
ntur. Templâ, quæ suo ære stru-
cassent, aut designandis locis
struerent; non item, quæ
atholicis per vim eripuissent.
protestantibus concedi posse.

Quæ, per allegatum in super
orem Ungariam Paulum Szala
Malecontentis dilucidè ex
posita sunt universa.

*Disceptatio
de auctorita-
te Palatini.*

De auctoritate Palatini con
sentiebant Leopoldo Proce
res, æquo ampliorem esse ha
ud oportere; sed mox disced
bant ab eodẽ, arbitrati æquum
non fore, si arctioribus, quã
definirent Leges, terminis in
cluderetur. Quippe ad rati
nalem naturam si respiciam
potestatem regendæ Res
communem esse universis, n
li propriam; Consensum Pop
li, quam auctore naturæ Ge
tes accepissent cum natur
sibi detractam, divisisse in
Magistratus, non necessitat
sed voluntate. Hunc conse
sũ, illã divisionem esse omni
retro Regum, Leopoldi admi
ipius iuramentis firmatam
legibus. Neminem obtine

um arctiorem potestatem
 quiritari; latius imperan-
 es despiciere præ se alios per-
 eram; in administratione po-
 teriores indepti partes præ-
 posterè rapi in invidiam, si qui-
 em tum his, tum illis pro ar-
 bitrio universim auctoritas
 imperii negari potuisset. Qui-
 bus authoribus, causis, & in-
 strumentis coaluerunt Magi-
 stratus, obtinueruntque au-
 thoritatem, iisdem distrahi, au-
 geri, ac restringi posse: neque
 assidentium ad clavum, neque
 ex alieno nutu pendentium
 arbitrio, divisim, quæ commu-
 nibus consiliis ordinata sunt,
 mutari fas.

Leslæus media hyeme de-
 fertis hybernis versus constri-
 ctum glacie Tibiscum cum ag-
 mine in iter se dedit, quorsum,
 aut quo consilio incertum.
 Existimabant Kôvarini oppu-
 gna-

*Maleconten-
 ti Turcas of-
 fendunt, &
 repente pla-
 cant.*

gnationem cogitâsse, sed post
 sita ad Debreczinum hostium
 castra conatum inhibuisse. An
 te evolutas inducias circite
 medium Februarium rediit
 Cassoviam, unde secundum
 ejusdem exierat. Tökelius
 teste M. Leopoldi historia
 Claudiopolim ad Transylv
 nia Comitata cum gregis
 primoribus se contulit. C
 sus subinde intervenit,
 quo magnum ipsis malum
 enasciturum credebatur. Un
 garorum, ac Transylvan
 rum turmae aliquot in Tur
 carum nobilium manipulos
 occursum fortuito impacti
 atque seu verborum aliqu
 contumeliâ laceffiti, seu
 rixae causâ, strinxere
 naces, Turcarum haud paucos
 neci dedere. Sultanus recognovit
 Varadinensi dedit in mandatis
 adducto exercitu sceleris
 thore

thores ad supplicium perquire-
ret; Transylvanorum Comitibus
presideret. Apassius Turcas pla-
candi artem multo usu dudum
edoctus, obsequium adhibet, &
largitionem. Invitat ipse lite-
ris humillimis Passam: Veniret
quantocius, non ut quesito-
rem, sed Domini instar, multa
gratulatione acceptum iri; a-
pertras fore oppidorum portas;
venturos obviam cives; ut in
Comitia veniat, adeò se non
abhorre, ut perhonorificum
sibi ducat, Magni Domini Mi-
nistrum Transylvanorum con-
silia moderari. Hæc oratio mul-
tis nummum aureorum millibus
facta illustrior, Sultani, Vali-
dæ, Vezirii, Passarum iras,
mira facilitate, commutavit.
Porro Tokelius, ut Rakocziam,
ac paternos fundos eblandire-
tur, perstitit in simulatione.
Vicissim omnia pollicitus est Cæ-

far, addita conditione: si stabili obsequio fidem, & constantiam suam approbasset. Neque enim properandam his hominibus gratiam existimabat. Compertumerat, paucos voluntate aut officio, plerosque aut suarecuperandi, aut nostra explo-
randi studio, redisse. Postquam obtinuissent, quæ vellent, eandem, quam animis nunquam posuerant, perduellionem revoluturos. Contra Tökelius, quòd non ea consequeretur è vestigio, quæ diuturnis magnisque laboribus rependuntur, præmia, criminatur Casum rem, cui per Ministros, ac Jusuitas, pro scriptorū bonis inhiantes clementi esse non liceat horum avaritiā eludi promissum magnifica.

Solvitur colloquium de pace.

Hic erat colloquii de pacificatione Ungariæ post tot alia respondens præcedentibus
exi

exitus. Nec mirum. Veniebant
 ab Aula pacificatores perivasi,
 Ungaros quidquid promittatur,
 non aquieturos, & inge-
 nerato erga Germanos odio,
 diutius, quàm compellantur,
 Austriacum Imperium non
 laturos. Vicissim maleconten-
 ti pro certo habebant: id
 unum quæri ab Aula, ut Un-
 garis arma de manibus excu-
 tiantur, & consopiantur. Hoc
 consilio verba dari, nihil
 animò agi. Quidquid addi-
 cant, juréntque, speciosis
 interpretationibus elusuros,
 aut planè flexuros ad firman-
 dam in misera gente Tyranni-
 dem, adversus quam arma cor-
 ripuissent. Salutis spem su-
 peresse nusquam, atque in fer-
 ro, vincu a Ungariam, & Do-
 mum Austriacam connecten-
 tia præfecturo. Quare post-
 quam responsa Cæsaris in con-

ventu recitata sunt, rebus in
fectis discessum.

*Data, & ac
cepta clades.*

Octavâ, & vicesimâ Fe
bruarii, quæ fuit induciarum
suprema, velut jam earum
Religione soluti, infestis an
mis Cassoviense Pomerium
malecontenti invadunt,
equos de plaustris, ligna ex
sylvis petentium, diripiunt.
Aprili Tornam Læsleus cum
multuaria oppugnatione ag
gressus malè mulctata legi
gione Badensi discedit. Pro
ter complures gregarios Pro
Tribunus interiit, cum duo
bus Centurionibus. Ad Szil
szó, post confertas pari infor
tunio manus, quingenti cum
non exiguo Præfectorum nu
mero, intercipiuntur. Em
nebant in captivis junior Ten
nebaldt, Gerstarff, & Har
rach, ex ordine Comitum
omnes. Tennebaldus acceptus

vulneri impar non multò post
 è vivis eripitur, & cadaver ab
 hostibus Cassoviam mittitur.

Non priùs, quàm Stepha- *Iterum à*
 nus Jósá, & Bakosius ter mil- *maleconten-*
 le conjuratos Turcis, Tarta- *tis diripi-*
 risque intermistis trahentes *tur Schemni-*
 gadeffent, undecimo Kal. Maji *czium.*
 Schemniczium fama propin-
 gui hostis allapsa est. Dum
 in monetali domo hebdoma-
 daria merces operariis distri-
 bueretur, & in Templo Di-
 vina officia celebrarentur, cir-
 citer horam decimam, pars
 portas tenent, pars ex altis,
 præruptisque montibus edito,
 Turcarum imitatione, disso-
 no clamore, & obtruncatis
 aliquot Civium, militumque,
 oppidum per hortos pervade-
 runt. Innoxie gradum promo-
 vebant perstreptibus tim-
 panis, & fistulis, tubisque ca-
 nentibus. Appetiti infesta

explosione è quæstura, qua
 sturam aggrediuntur, & ex
 pugnant. Vacuas Patrum
 Societate, & opulentas
 cinorum ædes perrumpun
 Arsit Cœnobium, Templum
 Quæstura. Qui eam, vel
 jam jam morituri, raptim ex
 piatis, apud quendam de So
 cietate huc profugum, per
 catis, non instrenuè defe
 derant, per subterraneos ca
 les capita etulerunt. Inde
 hostem in forum ruentem
 cobus Miller Strasoldianæ
 gionis centurio cum haud m
 gno Catholicorum Civium
 militumque manipulo
 objectis armis. Hos pugna
 tes cadentésq; , inter cachin
 nos spectabant eminus A
 tholici Semniczienses; se
 luerunt non diu post tantam
 inhumanitatem, pro hostibus
 perinde, atque Catholici,

avidis prædæ habiti. Quantum Jacobus fortitudine urbem demeruerit, eoque quantum beneficii in Schemniczinsenses contulerit, tumultus pandet, cui inter reliquas viri laudes grata Civitas hanc defensionem adscribet. Cœnobii, Templique tectum consumpsit incendium, campanum æs calore liquatum. Suppositus corrumpendæ aræ, & magna arte pictæ Iconi, ignis, testudinem operis haud vulgaris pessumdedit. Direptam in Templo magni pretii suscepibilem, propter singularem elegantiam nunquam cives, & in his hæretici ipsi, sine doloris sensu recordabantur. Copia, & pondus inhibuit, nè tollerent penitus omnia, aut cæca rapiendi aviditas, nè videant, quæ tolli possent. Tempore etiam excludebantur,

*Capta iis
Templo præ-
da.*

tur, nè auferant, quantum
vellent. Pulcherrimam or-
ganorum molem non minus qu-
quam duum millium impend-
diò fabricatam, dum condilar-
tos in ea thesauros frustra al-
quærun, aut distrahunt, aut e-
afciis comminuunt. Præci qu-
pua pretio, in sacra suppellecti-
ctili, erat SS. Corporis Christi
theca. Verum & hanc ce-
& reliquos Schemnicziensium an-
thesauros supereminebat ple-
bei hominis pietas. Abomi-
tus flagitium eam auferentium
sacrilegos sequitur, non sine
capitis periculo, intentus in ar-
oportunitatem vindicandæ pl-
dum re ipsa sacrum pignus vin-
dicaret, & suum in locum qu-
reponeret. Hæc res è sum-
mo mœrore, tanta in calamita-
te, excitavit incredibile gau-
dium in metallariis. Iteratæ
exspoliatio civitatem ad ult-
man-

*Agricola sin-
gularis reli-
gio-*

*Et Schemni-
ciensium.*

nam egestatem redegerat.
 Nè tantam pietatem minus,
 quam pro merito viderentur
 aestimâsse, religiosum agrico-
 lam amictu, & collato libe-
 raliter ære donant, testati ea
 re longè alios, atque alibi,
 quam cæteri arbitrentur, con-
 ditos esse Schemnicziensium
 thesauros. Non minus præ-
 cedenti anno celebrârunt su-
 am pietatem. Tòkòlius Catho-
 lica sacra ex omnibus, quam-
 vis quaterna Schemniczii es-
 sent, templis ejecit. Relicta po-
 testate imolandi cælestē hosti-
 am, sub aperto cælo juxta tem-
 plū, utebantur quotidie immo-
 lanti assistentes singulari & fre-
 quentia, & ardore charitatis.
 Stabant in quæstura onusti ru-
 di argento currus, & equi Kre-
 mniczium raptandis accincti,
 quos à metallo, cui ferendo,
 & referendo, postquam signa-
 tur,

*Capta præ-
 da in quæ-
 stura.*

tur, serviebant, argenteos am-
pellant. In præsens diversos
usus serviunt, devehendo
conjuratos. Auro mistum
erat, & non habita mistum
ratione, octingentis septu-
ginta quatuor, supra vicies
pties mille, florenis æstimab-
tur. Ad hæc signatum, quod
Regi averterant non pauci-
res ter centies millenis octi-
gentis sexaginta, æquabat. Se-
tot prædarum fructum cape-
harpyis non licuit. Rep-
riuntur nostra ætate, per
via Schemnicziensium mon-
tium, grandia argenti frust-
gentilitiis Tòkelii symbolis
insignita, ab ejus utique mo-
litibus tum abjecta. Postre-
mò repertum, duos ante an-
nos, ducentarum librarum
pondo erat. Ingentem vi-
pabuli, & materiæ, equi-
machinisque, fodinas inno-

amito labore exhaurientibus,
 necessariae, idem infortunium
 corrumpit. Nec vetustarum
 scripturarum, librorumque,
 rationes accepti, & expensi
 complexorum, jactura modica
 censebatur. Omnes ad unum
 deusti sunt. Minor, quam
 pro certamine quatuor hora-
 rum, edita hominum strages.
 Non plures in foro quatuor
 metallariis, decem civibus,
 triginta militibus, praefectis-
 que desiderati. Victoriâ tu-
 midus hostis, dum abscedit,
 repetitum reditum, & nihilo
 pauciora, aut leviora, quam
 pertulissent, maleficia de-
 nunciat, nisi in potestate con-
 juratorum degant, & veni-
 entes officiis, atque obedi-
 entiâ venerentur. Jôsa, po-
 puli crudelitatem, à mi-
 norum stolidam praesidenti-
 am,

am , nullâ cujusquam injurias
adventantibus, repugnare iſtra
feſta exploſione auſorum, ſis
profitebatur à ſe ediſtum (dig
veriùs : à cædibus, à ſpa
gendis facibus, à rapina ſtab
cræ ſupelleſtilis, privatarum ſed
que opum, miles abſtineat
vereri enim magnopere ſen
um animum in alienis ſacril
giis quantamcunque parte
repetiturum, ac reſtituturum
quidquid de Templis depo
ptum compererit, & tamen
nîl hic contrectatum deſ
rarent, ſed quidpiam ex æcas
Patrum de Societate ablatur
faterentur, id pariter reddend
dum ; ab ea enim quoquo
æde cohibendam fuiſſe rappu
citatem. Ex adverſo repoſcitu
bat à Civitate terna calcage
um ex argento paria, auſu
illuſa, fibulas adſtringendo
togæ, poſtillenæ, & antil
naſ

irnas , habenas , & dorsuale
istratum , ceteraque equitatu-
ris necessaria , nobili haud in-
digna.

Parem calamitatem por-
tabat Josa Kismárkiensibus ,
sed tribus florenûm milli-
bus redimi passus est. Barf-
sensium Prætorem Georgium
inter ante oppidi portam
elande necat ; Fabricam al-
tricandæ telæ , ex qua non
postremum faciunt questum ,
repoliat ; pecora abigit. Ci-
ovinensium è templo sacrifi-
cas vestes , calices , patellas ,
& reliquam ex argento su-
pellectilem ejus gregales pau-
prius sustulerant. Sce-
apusii urbecula , quod Capi-
sculum vocant , cæsis quadrin-
gentis Germanis superatur.
Unguarinenses , & expilati , &
complures interfecti sunt.
Nec Cassoviensibus pacatiùs
præ-

*Kismárkien-
sum, Un-
guarien-
sum, & Cas-
soviensium
calamitates.*

præcedenti hic annus labitur
Facile vicies præurbio ignem
& ferrum hostis intulit jactis
cæsis, qui ad reprimendum
procurrebant, jam succens
tectis, plerumque abactur
pecorum prædâ, interdum
minori, interdum majori num
mero, centesimum interdum
atque etiam altero tantum
plio rem æquante, ut mirum
esset nec amplæ, nec frequen
tiori urbi suppetere, quot
toties deripiatur. Impetr
tâ quoque liberi commeatus
tesserâ adventabant male
contenti, & posito hostium
animo subibant urbem. Petis
nehazius è præcipuis aliquan
do, item præsidii præfectus
Diepenthali, Alexander Vas
& Civitatis Judex poculis
suburbio sese invitabant. For
tè duo Abassi, quas magnâ in
dustriâ congesserant, secun

*Ceduntur
duo Abassi.*

uatis causâ, Cassoviam fere-
 rant, opes, cujus consilii in-
 alicium ad hostes delatum est.
 Nagyidâ profecti penè in ocu-
 nis Cassoviensium è vivis ex-
 turbantur. Cusi argenti, &
 auri millia aliquot, pari æsti-
 matione varii uniones, atque
 aurea, & argentea supellex,
 antiquam conservatum posteris
 vident, in præclari scilicet fa-
 lecti præmium, cedit interfe-
 ctoribus. Eo apparatu, qui
 viros pervetustæ Nobilitatis
 addecet, Cassoviæ, septimo
 kal. Novembres, sepultos in
 slavonica, à sacris, hujus gen-
 tis idiomate, dictionibus ad
 plebem sic appellata, penes
 Parochialem, Ecclesia, lau-
 davit Ungaricâ facundiâ P.
 Viszocsáni è Soc. Jesu. His
 successibus malecontenti eò
 creverant animis, ut Austriæ
 tributum imperarent. Et mi-
 nas

nas adjecerant, ni pareatur
cúmque contemnerentur
comparabant faces in Vien
nense suburbium. Sed de
tectum tempori consilium, ex
plicati pro finibus Ungari
Prætoriani Cæsaris, aliæque
copiæ inutile reddunt. Suo
ad harum copiarum conspe
ctum Tökelius à proposito
desistentes cernens: nunquid
omnes nocendi artes consum
pssissent? nihilne prætere
aggredi fiderent? an stolio
spe tolerabilis pacis à Victo
re Germano auferendæ par
scerentur? quàm misero suas
res loco haberent! furore fa
natico percitus declamabat.
Dolorem Cæsareorum ex ac
ceptis tot cladibus leniit im
primis arx Divin, dein Sza
lancz, & Torna. Divinien
exercitum, quantus agebat in
supera Ungaria, admovit Le
slæus,

*Divinium
occupatur,
Torna, &
Szalancz
ruinantur.*

æus, & pro Turcico, quòd
 alassius accersebat, Germa-
 cum imposuit præsidium.
 eodem exercitu, Strasoldi
 regione, & præsidiariis Cas-
 viensisibus aucto, Tornensis
 ogitur, advectis Cassoviâ
 majoribus geminis tormentis,
 deditionem. Tenebatur
 aliquamdiu à centenis sclope-
 rariis Cæsaris dein imperiò
 convulsa, squallet in hunc di-
 m humanis usibus inepta.
 Szalanczensem metu copia-
 tum à Tornensi adventantium
 concremârunt, atque dese-
 derunt malecontenti ipsi.
 Neque ex hac quid, præter
 udera, superat. Cassabantur
 hac tempestate in Un-
 garia malecontentorum no-
 mine, qui neque Regi, ne-
 que Tôkelio adstricti Sacra-
 mentò, communes haberent
 rationes, prædis de Germano,
 jux-

*Maleconten-
 torum dua
 classes*

juxtà ac Ungaro, quin
Turca dereptis victitante
fex hominum non minus fo
deratis, ac Turcis, quàm Ge
manis invisa. Erant alii g
nere, urbanitate, moribus
religione commendatiores
& quibus nihil, præter hono
stiorē belli causam, deesse
ad laudem. Quamcunqu
fædē sese contaminarent illi
quodcunque facinus consc
scerent, his imputabat fam
Ex hoc genere quadragen
ad centum Sepsienses Ger
mani in oppido Göncz ob
ruerant. Telis gregarios, Du
cem cognomento Sepecsk
decimo quinto Kal. Maji de
tracta vivo cute conficiunt
In eorum socios Balthasa
Zrinus, Petri Filius, non pro
cul Munkacsino fortē offē
rat. Juvenem paterni gene
ris nimis memorem ureba
for

fortunæ, in qua ageret, & na-
 tus esset, disparitas. Stirpis
 Authoritate, Breberiensis Co-
 mitatu, Opibus, & cogno-
 mine Subich jam ante an-
 num millesimum ducentesi-
 mum quadagesimum floren-
 tis, atque in Aula Andreæ III. *Balthasar*
 per Paulum, & Georgium *Zrinus ca-*
 de Zrin, eductos, insigniter *ptus, in*
 amplificatæ hæredi tectum *Transylva-*
 non erat proprium, sub quo *niam sua-*
 quietem caperet. Postea *dis.*
 quam Viennam, unde bona
 Leopoldi gratiâ venerat, re-
 lucem nefarii homines aurô,
 argentô dispoliâssent, quo
 ratrem unice dilectum Ra-
 coczia liberaliter instruxerat,
 parum aberat, quin lucem
 quoque misero eriperent. For-
 tam clari sanguinis reve-
 rentiâ retracti à cædis flagi-
 tio, in Transylvaniam abeun-
 tibus fecere copiam. Hilari a-
 nimo

nimo, atque magnificè, veluti decebat hōspitem, tametsi expectatus non esset, Princeps accipit. Conveniunt optimates Ungari, Gallique, & venerantur. Nè Viennam remeet omnium erat consilium. Non minùs, atque in Paterna domo, si Petrus viveret, ad sustinendam Zriniani nominis dignitatem adfore affatim omnia, à Principe, si in Transylvania, ab Rege Gallia, si Parisiis degere, alubesceret. Abbas in retinendo Juvene plurimum operæ posuit, sive ut, inter Aulicas adversantium Domui Austriacæ Principum, disciplinas, ad exemplum Tòkelii, excresceret Austriæ hostis, sive ut munificentia laudem, liberalitate erga infelicem, præcipiant Leopoldo. At fatum erat, ut postremus splend-

diff

diffimæ Profapiæ furculus mi-
 ferrimo mortis genere finiat.
 Neque facundiâ, neq; pollici-
 tationibus movebatur. Quin
 ajebat: constantiam in fide,
 atque reverentia adversus
 Leopoldum se quascunque in-
 ter adversitates probaturum.
 Redibit Viennam in Aulam
 anno insequentî, raptandus
 in Tirolensem carcerem, at-
 que in Græcensi, quarto ad
 septingentesimum, diem obi-
 tus ultimum. Erat Baltha-
 ar eleganti forma, procera
 corporis mole, ac penè Gy-
 antea, sed plena decoris.
 caput demittere habebat ne-
 esse, ut alloquentium vo-
 es commodè auribus acci-
 jat. Æquabant molem cor-
 oris generosi spiritus, & he-
 dem nihilo minorem fami-
 erationibus Zriniis pollice-
 antur. Fratris vincula, Ra-

kocziám Tôkelio pronissimâ
efficient, ut conjugis operâ,
Avunculi, Patrîsque cædem,
& Fratris captivitatem unâ
uleiscatur.

*Filius Nico-
lai Zrini*

Filius reapse

Dalmata de

Glavics de-

agior ibi-

dem.

Genuinum Zrinium fictus
in Transylvaniam præcesserat.
Nicolai Filium se se ferebat,
& reapse pro Zrinio habeba-
tur à rudioribus. non hospi-
tio duntaxat accipiebant sum-
ma voluntate, tam claro san-
guine, peregrinum, sed & ex-
ære juvabant. Dalmatia, o-
quæ paret Venetis, erat ju-
veni patria, cognomentum
de Glavics, & nobile reveren-
genus. Puerum Patruus Con-
stantinopolim deduxerat non
multò post demortuus. Ille
in Vezirii domo adolescebat,
dum suspicione familiarioris
commercii cum Patroni con-
juge prehenderetur. Si salu-
vum caput vellet, sentientiâ

notari

otari se, migrandum erat. Jun-
 itur institutoribus, & Belgra-
 dum, inde in Valachiam eva-
 lit. Krustadii, quæ Prin-
 eps Valachiæ urbs est, No-
 vilis (Valachi Bojerum vo-
 cant) invitum appellat Zrini-
 um, ut tutius lateat; verum
 neque tanto nomine conte-
 neri potuit contra Vezirium
 mutuatis oculis à clientibus
 latè fufis, longinqua,
 & extà & proxima, patula
 non minus, quàm secreta in-
 spicientem. Allatum ad Va-
 machiæ Principem brevi man-
 datum est, quotquot adve-
 nirent peregrini adolescen-
 tes, teneri juberet, & vul-
 neribus, indolem, ætatémque
 expingeret, atque ad Vezirium
 transmitteret. Horro-
 re percussus novus Zrinius,
 accepto liberali commeatu,
 Transylvaniam properat.

Gliscente rumore Zrini
adesse, Galli quotquot ad
rant, Nobilitas, ipse Prince
intueri peregrinum gestiu
Accersitur in Fogaras,
quòd neque Ungaricum,
que Germanicum idioma
leret, plures illico negaba
Zrinium esse. Ubi certis n
ciis ab Rakoczia compertu
Nicolai Filium degere Vic
næ, & ab Dalmatia literæ
Glavicio redditæ sunt, im
stor ab omnibus habetur.
extremum Nobili, à quo n
modicam pecuniæ, in neces
rias impensas, summam ac
pit, ad pœnas deditur.

*Composita
pax cum
Gallis.*

Quidquid bello amiserat
Hollandi, fœderatorum, atq
ante alios Cæsaris viribus
cuperârunt, & inita singula
pace adfirmârunt. Hispani
dum conclamatæ penè Re
suis nuper rebellibus subditi
opit

pitulantur, multa adempta
 ant. Deserti plura periculo
 misquam certo habent ex-
 iuofita. Ut hæc in tuto col-
 cent, Gandavum, Limbur-
 rum, Carloreum, Binkium,
 otum, Audenardam, Cortra-
 brum, Leviam, Fanum S. Gis-
 neni in Belgio, Puitczerdam
 tum Catalonia singularibus ite-
 ractis recipiunt. Cæsar ni-
 æildum sibi eripi passus. Bran-
 neburgus, quidquid Sveci in
 Germania tenuerant, sui ju-
 nis efficit. Ille sustinere de-
 elnceps incumbentium Gallo-
 rum vim desperabat. Hic
 acerrimò in retinenda, quæ
 eraperat, studiò rapiebatur.
 tquid vicus, nisi restitutis in in-
 tegrum Svecis, pacem dare
 ulebatur. Quocirca Brande-
 anburgus vias omnes conventio-
 nis Gallos inter & Germanos
 impediendæ persequabatur,

Ubi nonis Februarii conditi-
 nes Neomagi suo nomine sus-
 scriptas à Legatis Leopoldo
 ipse non diu post ratas habuit
 Galli jactabant pacem à
 compositam cum Batavis
 tificiosam, cum Hispanis
 lem, cum Cæsare etiam glori-
 riosam. Contrà Brandebu-
 gus Leopoldum tanquam vio-
 latorem fœderis libellis,
 ctisque contumeliosis, dux
 viveret, exagitandum putavit,
 Præter cetera, expromendo
 ultionis cupiditate, cum po-
 nicie, & ignominia Cæsaris
 Majestatis peracta, Leopoldum,
 colorum specie, in
 bella exquisitis gemmis orna-
 ta, venerationi expositum
 cubili, deripuit, & Ludovico
 cum substituit, cum dictæ
 Galliarum Regis fidem in
 deratos nunquam labefac-
 tam.

ti Hæc pax duobus nomini-^{Unde malis}
 lus Tòkelianis incommoda^{cont. nti la-}
 decidit. Nam, & Legionum,
 ud Rhenum deinceps haud
 à necessariarum, ultioni expo-
 nebantur, & subsidia à Gallia
 uti in inuiles socios confe-
 glenda posthac desperabant.
 buinque legionibus protinus
 viò Rheno venientibus, & ali-
 per Austriam, Moraviam,
 duk Posonensem tractum spar-
 avs, jam verò unum in corpus
 noactis impares referunt pe-
 poem Tibiscum versùs. Quam-
 aris & equitatus, & peditatus
 polgaricus agilitate Germani-
 nno præster, recedentes ta-
 rmen inter Murány arcem, &
 mppidum Rosenberg conse-
 locuti Cæsarei pugnare in val-
 & de Ungaris percommoda co-
 figunt. Ab secunda post me-
 actidie in seram noctem acri-
 per utrinque confertæ manus.

*Pugna ad
Murány.*

Hi tenebris tecti ante lucem
evadunt in tutum. Illos
vestigio penuria commeat
retinet. Vel planè negabatur,
vel exaggerato pretio
repræsentabatur à plebe.

*Vindemiam
in Tokaïanis
vineis occu-
pant.*

Profugi, priusquam Ti-
scum superarent, deditos Le-
poldo, quotquot penè in
peræ Ungariæ oppidis, atq;
urbibus degerent, uno in
co affligunt, immani de-
mento. Vitiferos colle-
quæis à præcipuo Tokaïan-
rum nomen est, magnis im-
pendiis colunt, vario, vel
jam propitium, jam parcum
est humanis laboribus cœlu-
proventu vini in splendidio-
bus Europæ conviviiis vix uti-
ac ne vix quidem secun-
Malecontenti deputationem
palationem, ablaqueationem
pampinationem neutiquam
ducebant interturbandâ.

eris militia, nè vindemiæ in-
 s'cedant, prohibuit, quæ
 adix Talyâ cum quæsturæ mu-
 alto pedem etulit, septimo de-
 edimo kal. Jan. intenti in omnē
 rapinarum opportunitatem,
 f'ad sunt. Et diversorum tre-
 centa, atque in his quatuor
 ad quadragena Cassoviensium
 Soc. Jesu Patrum dolia tol-
 unt. Initio Novembr. è Lisz-
 ensibus jumenta cum plau-
 lestris, nullo herorum an subdi-
 anorum essent discrimine, eri-
 puerant.

In ejus modi ærumnas pa-
 ratum adferre animum Un-
 gari oportuit si fide, & ob-
 servantia prosequerentur Re-
 gem Ex adverso constans in-
 eum voluntas Germanis im-
 pensè quæstuosa fuit. His de-
 ferebantur opulentiores ma-
 gistratus & præfecturæ, his
 munitiones credebantur; his

Ungarici po-
 puli calamit-
 tas.

pinguiora per Regnum mima-
 steria. Ad hos aurariarum thot
 sauri, & sudore populi, nobili-
 liumque collecti nummi dus
 portabantur toto è Regno, (ve-
 là ferè Ungaris ignobilis serua-
 tii, & agriculturæ relictâ glori-
 riâ. Inde homines subinde su-
 domi tenues; nec illustres, a-
 pulsi in Ungariam, paucorum
 mensium spatio nitere cultu
 corporis; ipsi, conjuges, præ-
 beri vestium luxu grandescere
 re; incedere cum splendore
 famulantium; vehiculorum
 pompâ, conviviorum apparatu
 tu efferre sese; magnificos
 gnationum titulos exigere
 qui inter suos essent postre-
 mi; Ungaricam nobilitatem
 oculos deridere, ac velut agre-
 stem despiciere. Id quod,
 cetera ejusmodi quamplurime
 ma, tanto acrius senserunt
 Ungari, quòd viderent Ger-
 ma-

immanos nullis officiis probatae
hoc exhaustis calamitatibus fi-
dei placabiles, quin identidem
despectarentur, ac interdum
verbis, interdum factis tan-
quam infidi à plerisque acci-
derentur.

Id genus ærumnis commu-
ne mortalium fatum subduxit
anno Joannem Mokcsai Transylva-
niæ Episcopum, Lelesziensem
Præpositum, & Agriensem
Canonicum. Morbus opti-
morum virum Cassoviæ extin-
xit. Quod mirêre, is quo-
que, hac rapinis, & medita-
tis incendiis fœda tempesta-
te, tametsi è Transylvania
nullos reciperet census, non
modò ad sustinendam sacram
dignitatem; sed & ad exer-
cendam à morte liberalitatem
necessarias impensas habuit.
Academico Soc. JESU Colle-
gio Cassoviæ æstimatam mil-

*Moritur
Episcopus
Transylva-
niæ Joannes
Mokcsai.*

*Ejus libera-
litas in Soc.
JESU.*

le florenis domum, & quadringentos supra bis mille florenos ultima voluntate transferebat. Opportunum admodum id subsidium accidit sæpe compulatis, sæpe pecuarias, & fructuarias villas, postquam rapinis exinanitæ essent, ne furtivitus redigantur in cineres, magnò pretio redimere cunctis actis. Ardebant in eos A Catholicorum, præcipuè malecontentorum, odia perinde quasi ab unis omnium manibus, oppugnarentur, cunctos in custodiis frequentis visitatione, verborum humilitate, & conquisitis elemosinis solarentur; damnati verò ad supplicia poenæ interdum totius, interdum partitis veniam exorarent, nec paucis beatitatis æternæ præviam fidei lucem ipso in aditu mortiferarum tenebrarum

Malecontentorum in eandem odia

acce

rescenderent, cæteris quoque
 proterquam libenter operam o-
 mnibus in rebus præstituri, si
 non respuerent. At respue-
 rant adeò, ut hoc genus ho-
 minum, neque in iisdem se-
 rum oppidis consistere, neque
 ejusdem Regni finibus con-
 cludi, sustinerent, si abigere
 possent.

Devixerunt quoque Nico-
 laus, & Thomas Palffii; ille in
 Familia natus maximus, Turci-
 co, & civili bellò clari no-
 minis Tribunus; nec non Ni-
 colai atque Joannis Mare-
 schallorum, Palatinorumque
 Ungariæ longè clarissimorum
 Pater; hic Nitriensium Episco-
 pus, & Regis Cancellarius,
 magni consilii Angelus à Leo-
 poldo vocitatus. Fatum Tho-
 mæ, aut magis fortunæ non
 levem excitârant litem, de
 quibus scilicet prius, atque
 Vien-

*Item Nitri-
 ensis C. Tho-
 mas Pálfi, &
 Joânes Pálfi.*

*Dispositio de
fortunis ob
sistentium
Sacerdotia
Sopronii.*

Viennæ eximeretur vivis, n
statuerat. Sopronii Sacerdotæ
cium Urbici Magistratûs b
neficiû obtinuit. Ex eo co
gestas Patroni suas pertend
bant, jamque invaserant,
distraxerant, revulsis ceri
quas Archiepiscopus Strig
nienſis, relatis in indicem
impreſſerat. Dudum id g
nus opes Ferdinandus II. à p
tronis abjudicârat. Recen
ter Ferdinandi edictum co
ſtabilierat Leopoldus, & ſex
tâ ad vicesimam Junii Sopron
nienſibus præceperat, ut
manus Almisiensium Episcop
Joannis Kalmanczai, nec no
Stephani Mikhazii, & Joanni
Beluſi Nitrienſium Colleg
rum, ad ordinandam Pálſſi ha
reditatem deſtinatorum,
aſſem conferant omnia, qua
occupârunt. Sopronienſibus
neque abdicare jus, quod al

stare arbitrabantur, neque
 de iudicatâ ab Rege contro-
 versâ, sumptuosam adversus
 ecclesiam ingredi litem ani-
 mus fuit. Placuit itaque con-
 troversiam sequestro Sze-
 pcsiénio hunc in modum fi-
 gere: In instaurationem dicati
 Michaëli Templi, quod in
 Soproniensi suburbio est, &
 patum minabatur ruinam, ex-
 pendantur centum urnæ vini,
 quo post Tokáinum nusquam
 in Ungaria nobilius, ac So-
 pronii, crescit. Subtractis in
 hanc litem impensis, commea-
 tus, & reliquu vinum, duas in
 partes divisa, cedant partim
 civibus, uti Patronis, partim
 designandis à Præfectis divi-
 dundæ huic hæreditati. Ne
 verò redeant istiusmodi lites,
 fructus vitæ decedentium non
 conditò testamentò, primum
 à Senatu annulò signentur,
 dein

dein in syllabum relatæ
æquo inter Cives ad pietat
opera, & usus Templi S. M
chaelis, atque inter hæred
demortuorum, alióve, si sac
Magistratui visum fuerit,
buantur. Domestica sup
lex Sacerdotium impetrat
esto. Sin Sacerdotiorum p
fessoribus designare libuit,
ter quos suas à morte op
divisas velint, civitati in p
usus tertiam partem, grati a
mi ergò urbico Magistrat
nonnihil relinquant, nece
est. Qui Sacerdotium ad
bunt, obligabunt scriptò
Magistratui, obtemperando
statutis, quæ commune
num provehunt, & propu
sandi imminentia Urbi detri
menta. Vacuum vel illic
in sacram ex indigenis perso
nam Magistratus collocabit
vel fixo collationi à Canon
bunt

us tempore possidebit suô
molumentô.

Decimo, post maritum
Franciscum Csáki, septimo,
post Emericum fratrem, an-
Elisabeth Czobor natu-

*Denique Eli-
zabeth Czo-
bor vidua
Francisci
Csaky.*

debitum exolvit. Ex ad-
Fisco fortunis viri, post
mortem instituta quæstione
Majestatis, quadrin-
gentos ad bis mille florenos
recipiebat in necessarias sibi,
Stephano impensas.
Multis, sed frustra rogabat
Stephanus, ut orphano pater-
nam hæreditatem adire lice-
ret. Mille florenos ex ea, post
novennium, in singulos an-
nos, impetrato ab aulica quæ-
stura diplomate, exorabit.
Vesselinianæ viduæ, conflatis
marito tumultibus immistæ,
latifundia nunc primum pro-
scribuntur.

*Et Step-
hanus Josa-*

Stephano Josa quoque hic
an-

añus, militiæ & vitæ variâ factæ
 circûactæ supræus fuit. Notat
 rat Religiosi instituti desertum
 quod quidam adnotârunt, Parochus,
 & Agriensis Castellanus. Diu nec instrenuè,
 Episcopi copias, uti ea felici-
 bant tempora, ductabat militaris
 animus haud in confidentior,
 aut fortunior. Eapropter à malecon-
 tentorum partibus pressatur,
 à Regiis formidabatur, velut in
 malecontentorum nomen pronior,
 quin prehensus suspitione Eperjoni
 in custodia aliquamdiu detine-
 batur. Absolutus suspitione,
 & carcere, non vitæ sed mutavit
 custodiam, in agro Rozgony ex itinere
 Crostoviam, cum quinque sociis ce-
 ptus à malecontentis. Tu me-
 tavit partes, & prodiens è carcere,
 nec instrenuè, nec imprudenter

facti in Regios, velut prius in
 malecontentos, bellat allatis
 rissim frequentibus, & grandi-
 bus cladibus. Rursus com-
 munitas à Barkoczianis, &
 tenis oneratus, ex alio in-
 felud ergastulum, truditur
 Massovia, dum corruptis
 nobus excubitoribus cetero-
 nam vigilantiam falleret, &
 collescente die mercatus cau-
 sala ad Cassoviense forum con-
 utur rentibus agricolis, per
 rumpo positas portis custodias,
 nam excubiis, quas pecuniâ
 rje corruperat, emigraret, ac in-
 accensis in suburbio equis, quos
 spinale contenti suppeditârant,
 ave malecontentis redderet.
 Non modica inde tam nume-
 Croso præsidio adhæsit negli-
 is gentiæ ignominia. Ad indu-
 mendam, cavendamque dein-
 ceeps complures è gregariis,
 pnc Præfectis in carceres con-
 jecti,

jecti. Jola, quo se cuncta
 verteret, uti prius, magni
 Regiis clades inferebat. Ant
 circumactio in hac militia
 ctus poenitudine, & pudor
 patrum maleficiorum
 post breve cum Cassovien
 bus Praefectis colloquium,
 diit ad rectam rationem; se
 malè desertas partes comple
 xus, nec vitæ licentiùs act
 supplicia à se exigere, ne
 commissorum partem præcla
 ris factis detergere diu potuit
 Talyæ primâ, & vicesimâ O
 ctobris, sabatho ante auro
 ram à malecontentis, quibus
 cum malè bellârat, cum triagi
 ginta sociis opprimitur, atque
 interficitur. Facto generoso
 magis, & militari, quàm
 Christiano ad nitrati pulveris
 cadum sua manu admoto igne
 se suosque in auras evibrâsse
 ait Author Historiæ M. Leo
 poldi

oldi. At unde cadi pulveris
 in oppido Regios, & male-
 contentos promiscuè, uti ad-
 ventabant, accipienti. Et
 mortis tam atrocis genus non
 poterant nescire Cassovienses,
 neque neglexissent adscribere,
 si scivissent, qui diem & ho-
 ram ejus adscripserunt.

Magnum præterea Ducum, *Pestis in Un-*
 militumque numerum utrin *garia, &*
 que, longè maximum popu- *Germania.*
 pestilentia Ungariam, & vi-
 cinas provincias depopulata
 pessumdedit. Viennæ, non
 minus mensis spatio, septies
 mille, anni curiculò octoge-
 nales mille quadringenta septu-
 ringenta funera, censa sunt.
 Mox Januario mense lues in-
 fectum sui fecit, sensimque
 extendebatur. Legatos tamen
 Innocentio XI. à Tartaro-
 um Camo, à Moscoviæ Csaro,
 Poloniae Rege, Viennæ
 aditu

aditu non absterruit. Pontificius aderat prior, gaudium Nativitate Archi Ducis Josephi contestans, & vota, ut diuturna sit utrique parenti Filio hilaritas, & Europæ felicitas, concepta renuncians. A Tartarorum Camo alter adpulit Baderlinum Moscum, præter numerosum vulgus ducenti nobiles aurô, & gemmis resplendentes, affectabantur. Viennensem populum fastus exotici cultûs, & ostentata per vicos, quæ ferebat, munera præcipuè tenuerunt. Ejus superbiam æmulabatur Princeps Radzivilius ab Rege Poloniae fædus in Turcas Leopoldo offerens. Idem & Moscus fecit. Lue magnis sensim incrementis augescente, ad commune in adversitatibus Asylum, Cæsar con-

fugit

i-
 fugit ; inde Pragam , & hac
 e-
 pariter venenô imbuta , *Ambringe-
 nius Guber-
 nator excedis
 Ungariâ.*
 e-
 Lincium abit. Æstate Am-
 i-
 ringerius metu istius vene-
 e-
 ni jam Posonum depascentis
 e-
 nomen Gubernatoris, post au-
 s-
 toritatem nuper tumultatam,
 d-
 Mergenthalium Franconiæ
 i-
 tulit. *Sentiebat Vir sapiens*
 u-
 hunc in modum abeuntem,
 n-
 neque unquam rediturum
 a-
 rosequitur M. Leopoldi hi-
 u-
 storia) suum Gubernatoris no-
 &
 men, veluti servitutis authora-
 e-
 mentum , invisum Ungaris.
 e-
 Hoc inter querelas primum, &
 e-
 veluti pro justa perduellionis
 i-
 causa vulgò assummi ; labores
 u-
 super suos, ac vigilias aded
 n-
 male collocatas ; ut nè audire-
 u-
 quidem. Quòd violen-
 u-
 tum, illegitimum, nullum ha-
 i-
 beretur , quidquid Palatinus
 e-
 non decrevisset. Itaque uni-
 n-
 G
 versa

versa gubernatio eò reducebatur denique, ut quotidianis, fidos inter Ungaros alterationibus auscultator potius, quàm arbiter interesset. Namque nullum in ipso jus nullam ad imperandum auctoritatem agnoscebant. Fideles etsi coacto obsequio dolorem premerent utcunque, Gubernatoris nomen, ut novum, legibus, moribus adversum tacita aversatione prosequuntur. His causis & ipse missi nem dudum petierat, & in Caesaris consilio decretum est ea in re moris sui tenacissimè nationi concedendum. Ambringenius hac pestilentie fugamagna simul mala non indecore effugit. Quod reliquum fuit affectæ ætatis; sibi ac pietatitâ seposuit, ut Teut nici Ordinis Præfecturam, summa equitum voluntate, in Ludovico

...*Neoburgi Ducem transfer-*
eret. Ante mortem, quam
obdormidit diu post obiit, vaticinari
et auditus est: fore, ut Cæsar non
solum rebellionem tantum edomaret,
sed Ungariam totam, alioquin
lesuam, novo belli jure sibi asse-
meret.

...*Ante lucem aliæ calamita-*
les atrociter vexârunt Euro-
peam. Altero, post septua-
gesimum, annò, Insula Stan-
che in Archi-Pelago, ampla
in circulo sexaginta stadia, & ho-
minibus, jumentisque referta,
terreæ trepidatione subsidit.
Præter apicem turris nihil ex
insula conspicuum deinceps mor-
talibus. Octavo in Svevia,
in motu solo, pacata tempe-
state, & quæ ægre folia arbo-
rum flecteret, collis arboribus
confusus repentè absorbetur.
Circum Neosolium in Unga-
ria, ingentem aurariarum

*Varia per
 Europam
 calamitates.*

tractum fædus imber grandi-
 bus , atque detestabilibus ver-
 mibus , implet, qui congre-
 derentur , & sese vorarent.
 Quartô Universâ Europæ
 grando , & venti immaneg
 quantum tumultuantur , Hol-
 landiam præcipuè affligunt.
 Non tecta duntaxat Palatio-
 rum , & turres templorum
 convellunt , sed templaf
 ipsa , & Palatia Utrechtî su
 ruinis sepeliunt. In Thurin-
 gia acervos grandinis du-
 as ulnas altos exstitisse , &
 plaustrum haud inane, per aer-
 vento circumlatum, ac postu
 sesqui milliare depositum
 humi, memorant. Præsent
 anno hybernum frigus acrite
 sævit, diuque tenet, unde
 utilem pecoribus herbam Ma-
 ji Calendæ haud educârunt.
 In Exercitu Conjuratorum
 cùm primùm eis Tibiscum ap-
 paruer

li aruerunt, visus est, aliquod
 r. Lutheranis scholis nomen
 e deptus Professor, cogno-
 mentô Fabricius, quo in o-
 ppeunda ad Principes Imperii
 negatione usi. Adfuit item Cas-
 ploviâ Augustani Ludi mode-
 rator. His interpretibus Eper-
 iocinenses sanxerunt cû Con-
 munitatis amicitiam, & omissa
 plensatione, Urbem adven-
 uantibus aperuerunt. Post
 in ictoriam ad Györke, & re-
 ducitulos ultra Tibiscum hospi-
 des, deditionis causâ, sena-
 eras, & Rerum publicarum
 oscuratores gradu moti, mul-
 mntata immunitatum tabulis
 nt Civitas, Privilegiis hæctenus
 ce aruit. Ea in remuneratio-
 dem Virtutis, quâ Catholi-
 acus Magistratus infestantem
 nchuper Tökelium sustinuit tri-
 mium hebdomadam spatiô, ab
 ap. Rege instaurantur.

*Keglevicid-
norum me-
vitorum re-
muneratio.*

Illustris Kegleviciorum
Buzin profapia, si Leopoldus I
Regi credimus, multipliciter
de Corona Ungariæ, de Fer
nando Ill. de que Austriaca De
mo universim meritis inclaru
it. In facultates Nicolai, h
ætatæ Prætoris Tornensis Præf
vinciæ, ingens procella
hostibus Regis defævit. Capil
ti, quod aperto Marte fer
nequierant, pro tuenda Leme
poldi Majestæte sæpius pericu
lis intrepidè objecto, insidias
struunt. Ejus Genitor, p
riter Nicolaus, Onodino,
Petrus Croatiæ, Dalmatiæ
& Illirico pro Rege præerant
Apud hos vicies octies milia
florènum nomina Regum
rarium contraxit. Is expun
gendis hæredi Nicolao Ar
Tornain cognomine, Caste
lum Encz in Abaujvarinensi
vineæ in Zemliniensi, plur
prædia

ædia, pagique in Ungensi,
Borsodiensi Provinciis con-
tribuntur, cernenda à posteris
discrimine sexûs ea lege,
De representatâ æquâ pecuniæ
annuâ Fiscus à sequiore vin-
dicare queat. Ut receptum be-
neficium compensetur qua-
ntum, Nicolaus Regio
militi centum & quinquagin-
ta Cassovienses modios fru-
menti, Saræ Brébek, immor-
tali perduellioni Francisci Ka-
dlay viduæ, alimenta, & cre-
ditoribus satisfactionem pro-
mittit.

Præceps inter hæc Autu-
rannus sollicitos habuit fœde-
ratos. Nam si in Ungaria hye-
mantibus non deessent ho-
spitia, securitas deerat. Ergo
Bohamus, & de Feriol in-
stant Abbati, ut lassis in Tran-
sylvania conficiat hyberna.
Qui permolesta hac de re ac-
cidit

cidit Legatio. Renuntia-
 sinè authoritate Comitum
 rum à Principe hyberna inden-
 geri non posse. Impetravit
 rum, ne Transylvaniâ arcean-
 tur. Suo interim sumptu, ve-
 lut in diversorio, vivendum
 cuique, postea impetrant
 fortassis gratuita hospitia,
 mensas liberalitate ponenda
 Revera animum Abbatis
 diebat cura Franciam exp-
 diendi Ungarico foedere,
 obligationi repræsentandi
 dicta Polonis stipendia. S-
 pulato enim pacem cum C-
 sare, quid prodesse Ung-
 ri, quid foedus cum Ungari-
 Imò noverat haud placere
 Ludovico Regi copias Gall-
 cis auspiciis adversus amicum
 Cæsarem militantes. Cæsare
 obtulit, quod avebat. Po-
 loni, pro finibus Transylva-
 niæ marcentes otio, vincu-

ia parabant præfectis, quòd-
 itinum stipendium retine-
 dent. Hi, ut vim à seditioso
 ailitate declinent, in Poloni-
 am per Transylvaniam iter *Poloni & Gal-*
 meditabantur, & jam depre- *li Ductores*
 latione Abbatis comnea, *spoliantur.*
 num ab Apaffio impetrârunt.
 Verum diversa, ac vellet, &
 ducolis transitum indicaret,
 farte Provinciæ tendentes,
 pgaricis prædis, & liberta-
 e, Transylvani noctu dispo-
 arunt. Doluit vehementer
 Sca hostilitas & Abbati, &
 Principi. Michaël Telekius
 gkovariensi tractui, in quo
 riontigit, præpositus, dolen-
 eric causam brevi utrique abstu-
 allie, jussis ruricolis vinctos
 unolvere, & adempta restitue-
 fure ad affem. Omnes insuper ad
 ose accersit Princeps, seu quò
 vafcederatis de se, seu quò sibi,
 cu præter cujus voluntatem car-

pſissent iter, de fœderatis
 eret satis. Longis nec sobri
 apud Optimates distineba
 tur conviviis. Cum Prin
 pe præcipui in altera, reli
 in altera Regiæ tabula disc
 buerunt. Utrobique mutu
 inundati poculis, postre
 haustûs gratiâ, in propriu
 Principi conclave, è discip
 na Urbanitatis, convenient
 ferri haud poterant. Trib
 nus Clangleu, quamvis tume
 tia jam membra non ferre
 incerti pedes, Pro-Tribun
 Seffeld ad singulare certame
 evocat. Ratus ab hac amen
 tia discessuros Abbas, si alti
 ri lapsu darentur in somnum
 hortatur equos inscenderent
 & congrederentur. Sed
 fellerunt Abbatis consilium
 Uterque ex equo prolapsi,
 triq;mersam vino rationē
 sus restituit. Clandlæo furo
 rem

congregandi singulari cer-
amine n̄ exemit. Inhibendo
effeldum postridie mitti in
coloniam festinatò, specie ne-
gotii, oportuit. Ceteri,
conviviis, & poculorum cer-
aminibus exacto trium heb-
domadam interavallò, gene-
rosioribus donati equis, se-
cipati sunt, præter Abbatem;
& is conditiones, in quas
Germanica pax convenerat,
allaturus non multò pòst abiit.
Educem festinatò, lætúmque
firmatâ apud Apasium gratiâ,
successu tum Hungaricæ
expeditionis, tum Gallici bel-
lici, offendit adventus ab Gallia
legati in Transylvaniâ cogno-
mento Akakia. Erat Akakia,
nec imprudens, nec incurio-
sus, producendæ vitæ. Se-
mile corpus, etiam post duos
ad septuaginta annos, incisâ
venâ, quod puer à Medico Vi-
trico

trico didicerat, quot mensu-
 bus levabat sanguine. Vā
 naturā solers, & collectā loquā-
 go usu prudentiā insignis, ibi
 sapius Legatis à secretis, de
 in ipse plures cum laude Lega-
 tiones obiit. Transylvanicam
 ab acceptis obeundæ mandaver-
 tis, per anxiam valetudinē
 curam, non prius, atque
 pso quadriennio ingressu
 Sed & tum Abbati, Transyl-
 vaniæ insveto, & in grati-
 Principis primum locum
 nenti, nimisquam citò ad
 se videbatur. Perlibenter
 men in speciem, Gallica
 mulatione, & locum cessit
 & equos muneri acceptos
 iter Akakiæ obtulit. Apassius
 hominem intima familiaritatem
 junctum variis Xenis, Conno-
 jux textis sua manu, quod
 nulli antea præstitit, sex strom-
 phiis, Wolfgangus Bethle-
 qua

maternis sonipedibus Provin-
 Viâ excedentem prosecuti
 unt. Bis mille Transylvanis
 brætereâ à Bethunio promissa
 legis nomine stipendia remis-
 ga. Cum Abbate, allegatus
 ad Regem, Absolon Lilien-
 derg (credo à Popularibus
 miliom appellatum) & tracti
 cupiditate spectandi delitias
 in Galliæ Nicolaus Bethlen, ac
 synior Keczer, abiêre.

Juxta pretiosam & politam
 mensæ supellectilem ab Ludo- *Apaffio adse-*
 rico attulit Akakia Principi *rentur dona*
 onum. Artificium certans *ab Rege Gal-*
lie
 sum materia tanto amplius
 delectavit Apaffium, quòd
 supersticio conjugis ad vulga-
 rem in domo Regia hætenus
 addegisset. Fastidiosa mulier *Molitus A-*
 non cultro, aut furcinulâ, nul- *paffia.*
 la paropside, aut cantharo se-
 mel, atq; iterum utebatur un-
 quam. Quin panē & cibū cati-

no, cui insidentem vidisset
 muscam, delibare negabat potat
 se. Dum æstate id genus insecta
 secreta quæque sua in
 portunitate permeant, arcebat
 dis à gynecæo armatas conde
 textis è pavonum cauda fl
 bellis ancillas alias ex aliis ab
 ortu solis ad occasum in stoc
 tione collocabat. Si quam
 piam ex ancillis contactam
 musca nōset, ab se, à gynæceis
 do arcebat, dum mensis sp
 tio contractam maculam
 lueret. Sin frontem aut m
 num ipsa feriretur tunc
 nimvero velut partūs dolori
 bus fracta, aut sordibus inqu
 nata consuetudinem familiarit
 rium vitabat, vestigium linebat
 unguentis, obligabátque, nec
 lectulo plures hebdomades
 languoris prætextu exscen
 debat. Quin neque cibum
 aut potum, nisi aliena manu

firi admotum accipiebat. Hinc
 catini, cultri, amphoræ, seu
 iranderent, seu cænarent,
 in quotidie recentes, adeoque
 eparabiles vili pretio, testaceæ
 oideò Principibus erant in usu.
 firi Joannes Rex Abbatem, &
 Absolonem Legatos, cum
 stociis, in horto Javoruffi,
 in quod in Coliminio Russiæ si-
 mum est, ad officia salutatio-
 nis admisit. Quibus finitis &
 p Galliæ Regem & Transylva-
 niæ Principem suæ amicitiae
 nertos esse jubet. Hanc e-
 quidem postulasse, ut percom-
 moda Galliae Ungarica arma,
 sua authoritate, opibus, vi-
 liatibusque promoveat; & se
 promovenda omni studio sus-
 cepturum fuisse, si viciniam
 Turcarum Ungaris innexo-
 rum veritus non esset. Com-
 mendavit digredientibus, ut
 nuncient: ab Gallia Lega-
 tos

*Colloquium
 Legatorum
 cum Polo-
 niæ Rege.*

tos sibi admodum charola
Bethunium tamen unum jat
star omnium esse. Eodeat
nimirum tempore adventu
bat pro Bethunio Marseilleas
purpureum pileum frustra nua
per speratum, Joannis Regia
deprecatione, demum inli
petrandum ab Innocentio X
non desperans.

*Parisijs per-
veniunt.*

Assumptô Bethuniô Ber
num è Polonia tendunt. U
de nullâ morâ, quamvis
periri alterû in diem Elector
adventum rogarentur, Amste
lodamum in inter se dant, nona
rationem actarum in Un
garia rerum adigantur red
dere. Inde Roterodamum
& Bruxellas tenent. Bru
xellis egressi non multò p
Parisijs ob oculos habue
runt. Postridie quàm Urbem
iniissent, statum Ungariæ
& Transilvaniæ exponunt
Mar

olarchion Kroy, qui à Le-
 jatis peregre gesta refere-
 bat ad Regem. Posterius à
 Ludovico ipso auditibus de re-
 latus. Tardius Absolon de-
 mandata executus est nego-
 cia, Latino sermone tam fa-
 mili, ut Kroyo, quid adfer-
 ret, reddere Gallicè volen-
 te, Ludovicus diceret: si
 omnium gentium haud dis-
 simile esset oratio, nullo un-
 quam sibi fore opus interpre-
 re. Eodem die Nicolaus Be-
 stien Gallicæ linguæ peritiâ
 magnam apud eum in grati-
 am. Quantum posset, Be-
 stieno se velle asseveravit;
 nec Keczerum plurimis indi-
 vidualis benevolentiam testatus.
 Exactis in Gallia tribus men-
 sibus, & confectis, quæ
 festinarent, decem millia
 florenum in Absolonem à
 Kroyo collata, domum re-
 aruerunt.

Quid-

*Incrementa
sa malecon-
tentorū.*

Quidquid accederet Con-
juratis, Lutherani & Calvini-
niani suis in rebus numero-
bant. Et accedebant ide-
tidem haud pauca. Qui pec-
mere ab fellulis & arat-
convolabant sub signa, quo-
tidianis velitationibus sensito-
in milites formabantur. E Præ-
lonia Transylvania, Gos-
lia, à Turcis virorum, & p-
cuniarum subsidia affluebant.
Illatæ hostibus exiguæ quo-
dem, sed per celeritatem, Un-
garoru crebritate nimis qua-
auctæ clades metuendos Gero-
manis effecerant Naviter In-
acatholici ad extendend-
quaquaversum Genevensia
saxonica sacra & opprimend-
Romanos abutebantur. N-
hilo remissiores Episcopi
creditum suæ fidei g-
gem tutantur, quin ruunt
Lupos bello successu. Quo
ann-

*Episcoporu
Zelus.*

bonis per provincias ferme o-
 mnes dejectis possessione ra-
 tioribus alia ex aliis repurga-
 les superstitionibus templa
 reo sacrant. Structa primùm
 Novatoribus, eoque sen per
 profana demoliuntur, aut in-
 miscuos usus vertunt.
 Présényus etiam ineun-
 detuenda Christi Ecclesia *Szécsényi &*
 p exscindenda hæresi confi- *Borkovichius*
 ans, è Clero Jaurinensis Dia- *synodos co-*
 quis, quam potestate Admi- *gunt.*
 nistratoris regebat, syno-
 dum hoc anno cogit. Eodem
 proposito Zagrabiensem Mar-
 tinus Borkovichius quartū
 nūm cogerat in unum, cogētq;
 a cerum insigni operæ pretio.
 Nam hac sollicitudine, turba-
 tissimo in Ungaria statu, pa-
 cem in Croatia conservabit,
 gr hæresim in omne tempus
 t inde procul arcebit.

*Moritur F.
lector Bava-
via.*

Verum huic pro doni
Dei ardori, unde omni
minimè deceret, obices at
volvebantur; quanquam aliq
de præter opinionem etia
haud parùm incitaretur. Cū
dormire ultra solitum cred
retur Ferdinandus Maria, B
variæ Elector, mortuus in
tulo repertus est. Reliqui
Maximilianum ditionis hæ
dem annos duodeviginti n
tum. Si teneri Principis
nimum sibi adjunxisset Cæ
metuendus hostibus atque
deò hæresi evadebat. Si h
resis non metueretur, n
quam à pietate Cæsaris,
Prælatorum ardore tuta er
Ad adjungendum verò Cæ
Maximilianum nulla comm
dior ratio videbatur, ac ut A
striaco matrimonio obstring
tur. Itaque Adolescenti,
perfungendum consolandi o
fic

onlis allegatus, Nostizius Bo-
 niæ Cancellarius, Mariæ
 antoniæ Cæsaris, è Margari-
 liu priore conjuge, filiæ, velut
 tiaud agens, spem injiciebat.
 Dostizio subinde suffectus
 eobkovizius eo rem perdu-
 , ut Maximilianus Gal-
 a m fastidire inciperet. Ad ex-
 qu mū Leopoldus ipse ab Oe-
 ær gana Deiparæ icone saluta-
 na Monachiu flectens ità eum
 is i devinxit, ut donato ab
 æsare magni pretii gladio
 e nni si adversus Cæsaris &
 h æriæ hostes se usurum testa-
 nūtur. Inde Austriæ & Præla-
 , Ungariæ spes maximæ; sed
 er as vehementer labefacta-
 e fat novibelli à Gallia metus.
 m am Ludovicus XIV. initam
 A cem tanto contemptu ha-
 ng e videbatur, velut nulla
 , x, nullum Sacramentū, nul-
 i o pactorum religio esset.

*Maximilia-
 nus Bavarus
 conciliatur
 Leopoldo.*

*Semina Gal-
 lici Belli.*

Alfa-

Alfaticam nobilitatem in e-
 dem cum plebe servi-
 tem abripiebat. Homb-
 gum & Bicsum arces int-
 cepit. Nova munimenta
 libero Imperii solo moliel-
 tur. Ordinum multos
 tionibus evertibat. Juri-
 nescio quæ nomina, un-
 unde protrahebat actione
 in magnam Germaniæ p-
 tem intentans. Quid? qu-
 insuper locum in comit-
 Imperii, ac Burgundiæ,
 fatiæ Vefoncionis nomi-
 terna suffragia flagitav-
 Unde existeret grande bellu-
 inter Austriam, & Gallia
 Turcis atque hæreticis p-
 commodum; in quos Leop-
 dus in Maximiliano egregio
 sociu, & adjutore habebit. S-
 qui post res præclare gestas
 Ungaria contra Turcas, nih-
 acriter minus Leopoldum
 Germania oppugnavit.

2# 2611

e
vi
b
c
a
el

iu
n
n
p
u
it
.
ni
av
lv
li
p
p
iu
S
as
h
n